Ազգ
Azg armenian daily
23 ՀՈՒՆՎԱՐ 1999 ՇԱԲԱԹ #10 (1755)

Դմիտրի Խոլոդովի սպանությունը բացահայտված է

ԱՐԽԱՆԳԵԼՍԿ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Լրագրող Դմիտրի Խոլոդովի սպանությունը բացահայտված է, եւ քրեական գործը շուտով կհանձնվի դատարան։ Այս մասին այսօր Արխանգելսկում հայտարարել է Ռուսաստանի Ներքգործնախարարության քրեական հետախուզության գլխավոր վարչության պետ, միլիցիայի գեներալ-լեյտենանտ Իվան Խրապովը, որն այստեղ աշխատանքային ուղեւորության մեջ է։

«Ձերբակալված են մի խումբ անձինք, որոնք կազմակերպել եւ կատարել են այս հանցագործությունը. դրանք բոլորը Մոսկվայի տարածաշրջանի բնակիչներ են», ասել է երկրի գլխավոր խուզարկուն։ Այս գործի կոնկրետ կատարողների անունները պաշտոնապես հայտնել նա հրաժարվել է՝ վկայակոչելով, որ «քննչական աշխատանքը տակավին շարունակվում է»։

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

Երկու նախարար՝ զոհասեղանին

Ըստ կառավարության եւ Ազգային ժողովի աղբյուրների՝ ՀՀ գործադիր իշխանությունում նախապատրաստվում է երկու կադրային զոհաբերություն՝ որպես արձագանք Արմենտելի եւ միջազգային մրցույթներով սեփականաշնորհման գործարքների շուրջ բարձրացված հասարակական եւ կուսակցական անվստահության ալիքի։ Նշենք, որ հատկապես Արմենտելի շուրջ բարձրացված աղմուկին նպաստեցին նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին աջակցող կուսակցությունները։ Եռացող կաթսայից գոլորշին բաց թողնելու նպատակով զոհասեղանին են դրվելու տնտեսական եւ կառուցվածքային բարեփոխումների նախարար Վահրամ Ավանեսյանի եւ սեփականաշնորհման նախարար Պավել Ղալթախչյանի պորտֆելները։

Վահրամ Ավանեսյանը մեր կառավարության հնաբնակներից է՝ թե Հրանտ Բագրատյանի, թե Արմեն Սարգսյանի, ապա Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Արմեն Դարբինյանի վարչապետության ժամանակներից։ 1995 թ. Վահրամ Ավանեսյանը զբաղեցրել է էկոնոմիկայի նախարարի պաշտոնը՝ զբաղվելով սեփականաշնորհման՝ հատկապես միջազգային մրցույթների կազմակերպման խնդիրներով։ Սեփականաշնորհման նախարարի փոխատեղման խոսակցությունները հնչում էին ավելի վաղ, երբ անցած գարնանը նորանշանակ վարչապետ Արմեն Դարբինյանը կազմում էր իր նախարարաց խորհուրդը։ Այն ժամանակ Պավել Ղալթախչյանը մնաց, որովհետեւ ըստ ամենայնի՝ այլ պայմանավորվածություններ չգտնվեցին։

Տարածքային եւ կառուցվածքային բարեփոխումների նախարարությունը կարող է իսպառ լուծարվել, հատկապես որ այսօր այդ նախարարությունը չունի աշխատակազմ եւ կառույց։ Իսկ Վահրամ Ավանեսյանն արդեն փորձառություն ունի զբաղեցնելու տնտեսական հարցերով խորհրդականի պաշտոն կամ նախագահի, կամ վարչապետի աշխատակազմում։ Սեփականաշնորհման նախարարի պաշտոնը զբաղեցրած անձի շրջապատից հնարավոր կլինի պարզել, թե մասնավորեցման ոլորտում քաղաքականության ո՞ր թեւի ներկայացուցիչներն են ամրապնդում իրենց դիրքերը։

Ն. Դ.

«Իմ թիկունքում է եղել, ուրեմն ապօրինի է»

Արմենտելի վերաբերյալ փաստեց Հրանտ Բագրատյանը

«Դուք պետք է մի բան գիտենաք՝ 1995 թ. գործող օրենքներով միայն ՀՀ կառավարության որոշմամբ եւ ոչ թե նախագահի հրամանագրով կամ ԱԺ օրենքով կարող էր տեղի ունենալ պետական գույքի վաճառք, օտարում, սեփականաշնորհում։ Այդպիսի որոշում Արմենտելի վերաբերյալ ՀՀ կառավարությունը 95 թ. չի ընդունել։ Եթե պատկերացնենք, որ իմ թիկունքում է եղել, ուրեմն ապօրինի է։ Մենք երբեք այդպիսի հարց չենք քննարկել, եւ վաճառք լինել չէր կարող», ի պատասխան **«Ազգի»** հարցադրման հստակեցրեց ՀՀ նախկին վարչապետ, «Ազատություն» կուսակցության ղեկավար Հրանտ Բագրատյանը երեկ «Օրագրի» հյուրասրահում։ Հիշեցնենք, որ ավելի վաղ «Հայրենիք» կուսակցության անդամ եւ ԱԺ պատգամավոր Պետրոս Մաքեյանը անդրադառնալով Արմենտելի գործարքի ոդիսականի առաջին հատվածին՝ ՀՀ Միջքաղաքային հեռախոսացանց ձեռնարկության հիման վրա հայ-ամերիկյան Արմենտել ընկերության ստեղծմանը, որի բաժնետոմսերի 49 տոկոսը տրվեց TWT ընկերությանը, պնդել էր, որ այս գործարքը կատարվել է այն ժամանակվա վարչապետ

Հրանտ Բագրատյանին անտեսելով՝ անմիջաբար Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ կապի նախարար Գրիգոր Պողպատյանի ջանքերով։ Պետրոս Մաքեյանը Բագրատյանի հրաժարականն անգամ պատճառաբանել էր այս անհամաձայնությամբ։ 94-95 թթ., երբ Հայաստանի Միջքաղաքային հեռախոսացանց ձեռնարկության հիմքի վրա ստեղծվեցին Հայաստանի հեռախոսացանց եւ Արմենտել ընկերությունները, օֆշորային գոտում գրանցված «Տրանս ուորլդ տելեկոմ» ամերիկյան ընկերության ղեկավար Բարի Հոլը ընդամենը 9 մլն դոլարի ներդրումներով եւ «Սիմենս» ընկերությանը տրված երաշխիքներով՝ 46,7 մլն դոլարի սարքավորումներ բերեց Հայաստան։

Տես էջ 3

Գենետիկ զենք կարող է ստեղծվել արդեն առաջիկա տասնամյակում

ԼՈՆԴՈՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ։ Ծագումնաբանական ինժեներիայի բնագավառի հեղաշրջիչ նվաճումներն արդեն տասը տարի անց կարող են հանգեցնել այնպիսի զենքի երեւան գալուն, որն ուղղված կլինի բնակչության որոշ ազգաբանական խմբերի դեմ։ Այսպիսի նախազգուշացմամբ հանդես է եկել Բրիտանիայի բժշկական միավորումը։ Այսօր այստեղ հրապարակված զեկուցագրում միավորման գիտնականները նշում են, որ աշխարհում մշակվող մի շարք ծրագրեր, այդ թվում «Էյ ջի փի» վերնագրով միջազգային նախագիծը ընդհուպ մոտենում է «ազգաբանական զտման» զենքի մշակման գաղափարի իրագործմանը։ «Էյ ջի փի» նախագծի վրա աշխատող մասնագետներն արդեն գալիք դարի սկզբին նախատեսում են նախապատրաստել մարդու ծագումնաբանական կազմույթի լրիվ» քարտը։

Բրիտանիայի բժշկական միավորումը պնդում է, որ ծագումնաբանական ինժեներիայի բնագավառի հաջողություններն արդեն «նպաստել են» կենսաբանական զենքի «խոցող գործոնների բարձրացմանը», ինչը մասնավորապես դրսեւորվում է հակաբիոտիկների նկատմամբ նրա «անզգայնությամբ»։

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Հարավսլավիայի ռազմավարական խնդիրը Բելառուսի եւ Ռուսաստանի Միությանը միանալն է

ՄԻՆՍԿ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ։ Հարավսլավիան որպես իր ռազմավարական խնդիր է դիտում Բելառուսի եւ Ռուսաստանի Միությանը միանալը, եւ «մեր այդ դիրքորոշումը կապված չէ ՆԱՏՕ-ի կողմից Հարավսլավիայի դեմ ուղղված սպառնալիքի հետ»։ Այդ մասին հինգշաբթի օրը Մինսկում լրագրողներին հայտարարեց Սերբիայի փոխվարչապետ Վոիսլավ Շեշելը։ Նա գլխավորում է Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության Միութենական սկուպշտինայի պատվիրակությունը Բելառուսի եւ Ռուսաստանի Միության խորհրդարանական ժողովի այստեղ ընթացող 10-րդ արտահերթ նստաշրջանում։ «Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետությունը պատրաստ է ցանկացած պահի դառնալ Բելառուսի եւ Ռուսաստանի Միության լիիրավ անդամ», ընդգծել է Վոիսլավ Շեշելը։ Նրա խոսքերով, Մինսկում ինքը համոզվեց, որ Բելառուսը հանդես է գալիս նման համաձայնագրի ստորագրման օգտին, եւ «խոսքը Ռուսաստանինն է»։ Սերբիայի փոխվարչապետը նշել է, որ «Բելառուսի եւ Ռուսաստանի Միությանը Հարավսլավիայի միանալու ուղղությամբ խորհրդարանականներն արագ քայլերով ընթացան»։

Դեմիրելն ամեն օր այցելում է Ալիեւին

Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելն ամեն օր այցելում է Հեյդար Ալիեւին։ Նրա օրինակին է հետեւում վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթը, այն տարբերությամբ, որ PKK-ի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանի մասին ամենօրյա հայտարարություն է անում։ Հունվարի 21-ին Դեմիրելը Գյուլհանեի ռազմաբժշկական ակադեմիայի հոսպիտալում եղավ Մեջլիսի նախագահ Հիքմեթ Չեթինի հետ։ Ի դեպ նշենք, որ վերջինս, մասնակցելով Աստանայում Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի երդման հանդիսավոր արարողությանը, նոր էր Անկարա վերադարձել։

Հերթական անգամ տեսնելով Դեմիրելին, Ալիեւը չկարողացավ թաքցնել իր հիացմունքը եւ ասաց. «Դուք ինձ ամեն օր այցելում եք։ Դրա համար երախտապարտ եմ Ձեզ։ Ձեր հոգատար վերաբերմունքը հիացմունք է պատճառում ոչ միայն ինձ, այլեւ ողջ ադրբեջանական ժողովրդին»։

Ինչ վերաբերում է վարչապետ Էջեւիթին, ապա նա, ի պատասխան լրագրողների հարցերի՝ ընդգծեց. «Օջալանն Իտալիայից մեկնել է Ռուսաստան։ Մենք այդ մասին հավաստի տվյալներ ունենք։ Պարզապես չգիտենք, թե նա Ռուսաստանից ուր է գնացել»։ Էջեւիթը խոստացավ իմանալու դեպքում տեղեկացնել լրագրողներին։

Այդ ընթացքում Հիքմեթ Չեթինը, որ Աստանայում հանդիպել էր ՌԴ վարչապետ Եվգենի Պրիմակովի հետ, իր պարտքը համարեց մասնանշել երախտիքի հանգամանքը։ «Մեծարգո Պրիմակովը, ասաց նա, ինձ երաշխիքներով հավաստիացրեց, որ բացառվում է Ապոյի ապաստանումը Ռուսաստանի տարածքում»։ Էջեւիթի հայտարարության ու Պրիմակովի հավաստիացման լույսի տակ դժվար չէ կռահել, որ Օջալանն առ այսօր եթե չի հեռացել Ռուսաստանի սահմաններից, ապա անպայման կհեռացվի։

Դեմիրելը երեկ նույնպես պարտաճանաչ այցելեց Ալիեւին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«Օջալանը Ռուսաստանում չէ»

Թուրքական հեռուստատեսության առաջին ծրագիրը՝ TRT-1-ը, երեկ ուշ երեկոյան հայտարարեց, որ Մոսկվան ի վերջո պաշտոնապես տեղեկացրել է Անկարային, որ Աբդուլլահ Օջալանը Ռուսաստանում չէ։ Ինչպես վերոհիշյալ հեռուստատեսությամբ տեղեկացրեց Անատոլու գործակալության Մոսկվայի ներկայացուցիչ Ռեմզի Օներ Օզքանը, հայտարարությունը երեկ երեկոյան անձամբ արտգործնախարար Իգոր Իվանովի կողմից է արվել։

Հայտարարությունը զգալիորեն նպաստեց պաշտոնական Անկարայի աշխուժացմանը. վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթն արտգործնախարարությունում նախարար Իսմայիլ Ջեմի եւ բարձրաստիճան պաշտոնատարների հետ խորհրդակցություն հրավիրեց, որի ավարտին Թուրքիայի վարչապետը, հարազատ մնալով ամեն օր Ապոյի մասին արտահայտվելու իր սովորության, հայտարարեց. «Հարեւան երկրներից որեւէ մեկը, եթե Աբդուլլահ Օջալանին ապաստան տա, ապա դա Թուրքիայի կողմից գնահատվելու է որպես թշնամական արարք եւ Թուրքիան կդիմի անհրաժեշտ միջոցառումների»։

Հ. Չ.

ՀԱԿԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ռուսաստանում աննկատ չեն մնացել Ադրբեջանի որոշ պաշտոնատար անձանց հայտարարությունները»

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ռուսաստանում աննկատ չեն մնացել Ադրբեջանի որոշ պաշտոնատար անձանց բազմիցս արած հայտարարությունները Անդրկովկասի տարածաշրջանում Ռուսաստանի իբր «ապակայունացնող դերի» վերաբերյալ։ Վերջին ժամանակներս դրանք նաեւ ուղեկցվում են Անդրկովկասում ԱՄՆ-ի ռազմավարական շահերի եւ Ապշերոն թերակղզում ամերիկյան ռազմահանգրվանների տեղակայման վերաբերյալ եզրակացություններով։ Այս մասին ասված է ՌԴ արտգործնախարարության պաշտոնական ներկայացուցչի հայտարարության մեջ։

«Պարզ է, որ նման կարգի մտավարժանքները թելադրվում են ամենեւին էլ ոչ տարածաշրջանում խաղաղության եւ կայունության, տարածաշրջանային համագործակցության հաստատման եւ գոյություն ունեցող հակամարտությունների հաստատուն կարգավորման մտահոգությամբ», նշված է հայտարարության մեջ։ Ինչպես երեւում է, խոսքը վերաբերում է Անդրկովկասում ուժերի պատմականորեն հաստատված աշխարհաքաղաքական հավասարակշռության փոփոխման անհրաժեշտությունը հասարակական գիտակցության մեջ ներդնելու, նոր տարանջատիչ գծերի ստեղծումը հիմնավորելու եւ Ռուսաստանի հետ Ադրբեջանի հարաբերությունները վատթարացնելու փորձերին»։

«Հաշվի տալով, որ առանձին գործիչների տարօրինակ շահարկումները չեն արտացոլում Բաքվի պաշտոնական դիրքորոշումը՝ Մոսկվայում, այնուամենայնիվ, նրանց ելույթների համապատասխան գնահատականի եւ արձագանքի հույս ունեն», նշված է հայտարարության մեջ։

digitised by A.R.A.R.@

ընթացիկ

Մինչ երկրում բորբոքվում են նախընտրական եւ սակագնային (կամ նախընտրական-սակագնային) կրքերը, Հայաստանի պատվիրակությունը ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ պատրաստվում է մեկնել Շվեյցարիա՝ մասնակցելու ամենամյա համաշխարհային տնտեսական ֆորումին, որը կգումարվի Դավոս քաղաքում՝ «Պատասխանատու համընդհանրացում (գլոբալացում) եւ համընդհանրացման ազդեցության կառավարումը» խորագրի ներքո:

Այս մասին երեկ հրավիրված ճեպազրույցում լրագրողներին տեղեկացրեց նախագահի մամուլի քարտուղար Վահե Գաբրիելյանը՝ մանրամասնելով հունվարի 27-ից փետրվարի 1-ը նախատեսված հանդիպումների շարքը:

ՃԵՊԱԶՐՈՒՅՑ

Նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը կմեկնի Շվեյցարիա

Համաժողովում, որին կմասնակցեն տարբեր երկրների նախագահներ, վարչապետներ, ֆինանսական եւ ոչ ֆինանսական կազմակերպությունների, գործարար աշխարհի առաջատարներ, բիզնես ծառայություններ եւ ընկերություններ, կքննարկվեն տարբեր ոլորտների նշանակալից զարգացումները, տնտեսական եւ տարածաշրջանային գործարարությանը, կառավարմանը եւ տեխնոլոգիաներին, բժշկությանը, գիտությանը եւ մշակույթին առնչվող առանցքային խնդիրներ:

Հունվարի 28-ին, Ժնեւում, Հայաստանի պատվիրակությունը կհանդիպի շվեյցարացի եւ շվեյցարահայ գործարարների եւ կառավարության անդամների հետ, այնուհետ կմասնակցի ՄԱԿ-ի գրասենյակի տնօրենի կողմից ՀՀ նախագահի պատվին տրվելիք ընդունելությանը, Ժնեւի հայկական կենտրոնի գրադարանի բացմանը: Շվեյցարահայ համայնքի հետ նախատեսված հանդիպումից հետո պատվիրակությունը կմեկնի Ցյուրիխ: Բուն համաժողովի շրջանակում նախատեսված շփումներից դուրս հանդիպումներ կլինեն ABB եւ «Andre» ընկերությունների հետ, որոնցից առաջինի հետ կքննարկվեն էներգետիկ, երկրորդի հետ՝ գյուղատնտեսական ապրանքների վերամշակման եւ սննդի արդյունաբերության խնդիրներ:

Նախագահն, ի հավելումն, կհանդիպի Լեհաստանի եւ Շվեյցարիայի նախագահներին, Կանադայի եւ Ռուսաստանի վարչապետներին, Իրանի արտգործնախարարին, ՀԲ, ՄԱՀ, Եվրոպայի զարգացման եւ վերակառուցման բանկի պատվիրակությունների ղեկավարներին, Եվրահանձնաժողովի նախագահին: Հնարավոր են նաեւ այլ հանդիպումներ, որոնք առայժմ ճշտվում են: Պատվիրակության կազմում, բացի նախագահից, Շվեյցարիա կմեկնեն տիկ. Բելլա Քոչարյանը, արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը, նախագահի խորհրդական Վահրամ Ներսիսյանցը, նախագահի աշխատակազմի ղեկավարը եւ մամուլի քարտուղարը, նախագահին կուղեկցեն «Հայաստան» հիմնադրամի գործադիր վարչության տնօրենը եւ ուրիշներ:

Լրագրողներին հետաքրքրեց նախագահի առողջությունը (պարզվեց՝ գրիպը հաղթահարված է, նախագահը՝ քաջառողջ), կոմունիստների վերջին հակասահմանադրական պարզաբանումների վերաբերյալ նախագահի կարծիքը (ոչ միայն կոմունիստների, այլեւ մյուս քաղաքական ուժերի ակտիվությունը նախագահը դիտարկում է նախընտրական արշավի խորապատկերում): Ինչ վերաբերում է հեռախոսավարձի առնչությամբ նախագահի խորհրդական Արամ Սարգսյանի ծավալած գործունեությանը, ապա այդ առթիվ Ռոբերտ Քոչարյանի դժգոհությունը դեռեւս չի նշանակում, թե խորհրդականների կազմում փոփոխություններ են պատրաստվում: Արմենտելի գործարքի առնչությամբ 88 պատգամավորների նախաձեռնության «ճակատագրի» վերաբերյալ «**Ազգի**» հարցին ի պատասխան, պրն Գաբրիելյանը նշեց. «Այդ մասին որոշում դեռեւս կայացված չէ: Քանի որ նույն հարցով պատգամավորները դիմել են նաեւ Սահմանադրական դատարան, ճիշտ կլինի սպասել ՍԴ պատասխանին»:

«Հանրապետական» կուսակցությունը դիտարկվո՞ւմ է իբրեւ իշխանության կուսակցություն, եւ իրականությո՞ւն է արդյոք Ռոբերտ Քոչարյան-Վազգեն Սարգսյան հակասությունների վարկածը: Այս հարցին նախագահի մամուլի քարտուղարի պատասխանը (ինչպես, ի դեպ, մյուս պատասխանները) հակիրճ էր. «Նախագահի հենարանների մասին բազմիցս ասվել է: Ինչ վերաբերում է պաշտպանության նախարարի կամ կառավարության այլ անդամների հետ նախագահի հակասություններին, այդպիսի բան չկա»: Ավելացնենք, որ, պրն Գաբրիելյանի հավաստմամբ, խորհրդարանական ընտրություններից առաջ (ավանդույթ) իշխանությունը գրավելու մասին Վազգեն Մանուկյանի հանձարեղ թեզին նախագահը որեւէ կերպ չի արձագանքել:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Իրանը, Վրաստանն ու Հայաստանը համատեղ են պայքարելու թմրաբիզնեսի դեմ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՓՐԱՅՄ ՆՅՈՒՍ: Թմրանյութերի ապօրինի շրջանառության դեմ համատեղ պայքարի հարցերի շուրջ իրանա-վրաց-ադրբեջանական եւ իրանա-վրաց-հայկական եռակողմ բանակցություններ տեղի կունենան Թեհրանում ընթացիկ տարվա հունվարի 23-28-ը, այսօր այստեղ կայացած ճեպասուլիսում հայտնել է Վրաստանի արտգործնախարարության տեղեկատվության գերատեսչության տնօրեն Աֆթանդիլ Նապետվարիձեն: Նրա խոսքերով, Վրաստանի պատվիրակության կազմում կլինեն արտաքին գործերի, պետանվտանգության եւ ներքին գործերի նախարարությունների ներկայացուցիչները: Թմրանյութերի ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում տարածաշրջանային համագործակցության ոլորտում օրենսդրական բազա ստեղծելու նպատակով պատվիրակությունների կողմից կնախապատրաստվեն համապատասխան փաստաթղթեր, որոնք ծրագրված է համաձայնեցնել բանակցություններում, նշել է Նապետվարիձեն:

Խորհրդատվական հանդիպում արտգործնախարարությունում

Աշխատանքային այցով երեկ Երեւանում էր Թուրքիայում Գերմանիայի դեսպան դոկտոր Ֆերգաուն:

Պրն Ֆերգաուն 11:00-ին հանդիպեց ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանին: Ինչպես ժամուկես տեւած առանձնազրույցը բացառապես խորհրդատվական էր՝ գերմանական կողմի խնդրանքով: Չէր մասնակցում անգամ մամուլի խոսնակ Արա Պապյանը: Ոչինչ իսկ տեղեկատվություն ստանալու լրագրողների փորձերն ապարդյուն անցան, իսկ նախարարությունը, հավատարիմ մնալով խաղի կանոններին, զերծ մնաց անգամ պաշտոնական տեղեկատվությունից:

Եթե հաշվի առնենք Գերմանիա-Թուրքիա ներկայիս լարված իրավիճակն ու Հայաստան-Թուրքիա փոխհարաբերությունները, ապա դեսպանի այսօրինակ խուսափողական վերաբերմունքը մի շարք հարցականների տեղիք է տալիս, որոնց պատասխանը դեռեւս դժվարանում ենք գտնել:

Ա. Ս.

Պարզապես փաստերը խեղաթյուրվել են

Երեկ «Հայնավը» միության փոխնախագահ Միքայել Բաղդասարովը մամուլի ասուլիսում նշեց, որ «Միկ-Արմենիան» հացահատիկի մոնոպոլիստ չէ: «Վաճառել ենք գնել ենք», հայտարարեց նա:

Հունվարի 18-19-ին «Հայհացահատիկի» կողմից կազմակերպված ցորենի աճուրդ-վաճառքին մասնակցել է երեք կազմակերպություն, որոնցից աճուրդը շահել է «Միկ-Արմենիա» ՍՊԸ-ը (անդամակցում է «Հայնավը» միությանը): Վաճառքի հանված 57 հազար տոննա ցորենից 43-ը (մեկ տոննան 116,66 ԱՄՆ դոլար արժեքով) գնել է նշված ձեռնարկությունը: Ի դեպ, ավելացված արժեքի հարկի վճարումով մեկ տոննայի արժեքը հասնում է 140 ԱՄՆ դոլարի: «Առավոտ» (հունվարի 19) եւ «Հայք» (հունվարի 22) օրաթերթերում աճուրդի վերաբերյալ բերված փաստերն, ըստ «Միկ-Արմենիայի» տնօրեն Լյովա Աղաբաբյանի եւ «Հայնավի» փոխնախագահ Միքայել Բաղդասարովի՝ խեղաթյուրված են: Նրանք նշեցին, որ շահույթ չհետապնդող հասարակական կազմակերպությունը ոչ մի կապ չունի կառավարական ենթակառույցների եւ քաղաքականության հետ, իսկ փոխնախագահը (ինչպես նշված է տեքստում) հանրապետության միակ նավթամթերք ներկրողը չէ (միայն ընկերության անդամակցող ձեռնարկությունների թիվը հասնում է 14-ի), նավթամթերքներ են ներկրում շատ կազմակերպություններ եւս:

«Իսկ պրն Բաղդասարովին շնորհավորելուց առաջ (կարդում ենք երեկվա «Հայքում») պետք է լավ հիշել, որ շնորհավորանքները 50/50 նրա համար կիսելու է, ըստ լուրերի (այդ ո՞ր լուրերի, մեջբերումը՝ հեղինակի), նրա լավագույն ընկեր եւ հովանավոր ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանը...»: Մեկնաբանությունը զարմանք էր պատճառել թե՛ պրն Բաղդասարովին եւ թե՛ «Միկ-Արմենիայի» տնօրենին: Ինչեւէ, ասուլիսում նրանք եկան այն եզրահանգման, որ քայլը միտումնավոր է՝ կատարվածին քաղաքական երանգ տալու նպատակով...

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ
Լուսանկարը Ազատի Հայկազունու

ԶԳՏՈՒՄ

Ազգային անկախություն կուսակցությունը մտադիր է Գառնիկ Իսագուլյանին անցկացնել խորհրդարան

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ազգային անկախություն կուսակցությունն առաջնահերթ խնդիր է համարում իր առաջնորդ Գառնիկ Իսագուլյանին 1999 թ. խորհրդարանական ընտրություններում Ազգային ժողովի պատգամավոր դարձնելը: Այս մասին հայտարարվեց կուսակցության հունվարի 22-ի ժողովում, որը նվիրված էր ներկա փուլում քաղաքական իրավիճակի քննարկմանը:

Կուսակցության ղեկավարների՝ նախագահ Գառնիկ Իսագուլյանի եւ գաղափարախոսության համար պատասխանատու Իգոր Մուրադյանի ելույթներում ընդգծվեց, որ նորաստեղծ կուսակցությունը (կուսակցությունը գրանցված չէ, թեեւ հիմնադիր ժողովը կայացել է 1998 թվականի սեպտեմբերի 24-ին) որպես աջ սոցիալիստական ուղղվածության կուսակցություն կոչված է զբաղեցնելու Հայաստանի քաղաքական ներկապնակում գոյություն ունեցող թափուր տեղը: «Հայաստանի խոշոր քաղաքական կուսակցությունները սպառել են իրենց», հայտարարեց Ի. Մուրադյանը՝ նշելով, որ քաղաքական գործիչների մեծամասնության մեջ ստեղծված քուրդական մտածողությունը կործանարար է հայկական պետականության կայացման համար: Հայաստանի ներկայիս խորհրդարանը Ի. Մուրադյանը գնահատեց որպես «մղձավանջ, որտեղ չգիտեն ինչ անեն»: Ըստ որում, եւ Մուրադյանը, եւ Իսագուլյանը հստակորեն բացասաբար արտահայտվեցին երկրի բարձրագույն զինվորական պաշտոնյաների քաղաքական ակտիվության առնչությամբ, նշելով, թե պետերի քաղաքական արտահայտությունները սորին պաշտոնյաներն ընկալում են որպես հրաման:

Բացասական գնահատական տրվեց նաեւ տնտեսական իրադրությանը, մասնավորապես՝ կադրային քաղաքականությանը եւ ստրատեգիապես կարեւոր օբյեկտների սեփականաշնորհմանը:

Հիշեցնենք, որ Իգոր Մուրադյանը հիմնադիրն է եւս մեկ քաղաքական կազմակերպության՝ «Ժառանգ» ակումբի, մինչեւ 1992 թվականը եղել է ՀՅԴ անդամ: Գառնիկ Իսագուլյանը եղել է ՀՅԴ խորհրդարանական խմբակցության անդամ 1990-1995 թթ. գումարման Հայաստանի Գերագույն խորհրդում եւ դաշնակցության շարքերից հեռացվել է 1997 թվականի մայիսին:

Եթե ձյուն չգա...

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եթե հունվարի վերջին սպասվող տեղումները չլինեն, եւ անձրեւ ձմեռը շարունակվի, ապա հանրապետության աշնանացան ցանքերը տասը տոկոսի չափով կտուժեն, ասաց ՀՀ գյուղնախարարության երկրագործության վարչության պետ Ալֆրեդ Խաչատրյանը: Առանց այդ էլ, ավելացրեց նա, 1998-ի աշնանը, դարձյալ եղանակային անբարենպաստ պայմանների պատճառով, նախատեսված 105 հազարի դիմաց աշնանացան կատարվեց միայն մոտ 90 հազար հեկտարի վրա: Այնպես որ, այս տարվա գարնանացանի համար երեւի թե հարկ կլինի նախատեսվածից 25 տոկոս ավելի սերմացու տրամադրել:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 8 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՈՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցաշար
«Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

տեղական

«Իմ թիկունքում է եղել, ուրեմն ապօրինի է»

Սկիզբը էջ 1

97 թ. օգոստոսին Հայաստանի հեռախոսային ցանցը լուծարվեց եւ միացվեց Արմենտելին, որին զուծարվեց Երեւանի հեռախոսային ցանցը: Դրանից հետո արդեն սկսվեցին բանակցությունները OTE հունական ընկերության հետ, եւ Արմենտել հայ-ամերիկյան ընկերությունը OTE-ին վաճառելով ՀՀ կառավարությունը ստացավ 79,9 մլն դոլար, TWT-ն՝ 62 մլն:

Այժմյան կառավարությունը պնդում է, որ TWT-ի հետ կնքված այս բոլոր համաձայնություններն ի սկզբանե ապօրինի են եղել, նախկին վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը փաստացի հաստատեց այս պնդումները, բայց չափազանց դիվանագիտորեն. «OTE-ին նեղացնելու իրավունք ՀՀ կառավարությունը չունի: Իմ կառավարության օրոք նախատեսված էր հեռախոսակապի միջազգային վաճառք, ես չեմ կարող ասել OTE-ն էր արժանի, թե ոչ, համենայն դեպս, իմ ժամանակ քննարկվում էր այլ ֆիրմա (ըստ ամենայնի Հրանտ Բագրատյանը նկատի ուներ «Ֆրանստելեկոմը»- Ն. Դ.), բայց գուցե OTE-ն էլ լավ ֆիրմա է, սակայն միշտ պետք է հաշվի առնել, որ եթե կա մենաշնորհային շուկա, ապա ցանկացած ընկերության դեմ բողոք կլինի», ամփոփեց նախկին վարչապետը: Միաժամանակ նա պնդեց, որ այս բողոքները հաղթահարելու նախապայմաններից մեկը կապի ոլորտում սակագները սահմանող անկախ հանձնաժողովի ստեղծումն է՝ էներգետիկ համանման հանձնաժողովի օրինակով: Բացի այդ՝ նա շեշտեց, որ պետությունը միշտ պետք է հաստատագրի տրանսպորտավորման, տեղափոխման ծախսերը՝ եւ էներգետիկ, եւ կապի, եւ կոմունալ տնտեսության ոլորտում. «Գուցե դրա պոչն իշխանության որոշ կառույցների տակ է», երկիմաստ ի մի բերեց Հրանտ Բագրատյանը: Սպասենք մեծ հարցի՝ ՀՀ առաջին նախագահի պարզաբանումներին:

Կոնյակի մասին ոչ մի խոսք

Բագրատյանը դիվանագիտորեն հրաժարվեց պատասխանել **«Ազգի»** երկրորդ հարցին, որ վերաբերում էր Երեւանի Կոնյակի գործարանային համալիրը ֆրանսիական «Պեռնո Ռիկար» ընկերությանը վաճառելու գործարքին: Հրանտ Բագրատյանը «Պեռնո Ռիկարի» կողմից անմիջապես հրավիրվեց զբաղեցնելու գլխավոր տնօրենի պաշտոնը: Սակայն առանց գործարքների անունները տալու՝ Հրանտ Բագրատյանն ասաց, թե ներկայիս իշխանությունները «մի կողմից ներդնողներ բերում են, մյուս կողմից՝ սկանդալներ են բարձրացնում... Կառավարությունը տեր չի կանգնում իր ներդնողներին: Նրանց շահերը չեն պաշտպանվում, իշխանությունն է բարձրացնում աղմուկը», պնդեց նա: Հրանտ Բագրատյանն ընդհանրապես քննադատեց միջազգային մրցույթով անցկացվող սեփականաշնորհումը: Նրա համոզմամբ, նոր իշխանությունները ստեղծել են սեփականաշնորհման երկու հարթություն՝ միջազգային եւ սովորական, ինչը ստվերային տնտեսության հիմք է դառնում. «Չկա ավելի անհամատեղելի բան, քան առեւտրով զբաղվելը եւ թագավորելը», Ադամ Սմիթի սույն ասույթը, որ զարդարում է Հրանտ Բագրատյանի նոր լույս ընծայված «Հասարակություն եւ պետություն» գրքի առաջաբանը, Հրանտ Բագրատյանը դարձրեց իր խոսքի առանցքներից մեկը:

Նվիրյալ ազատականը բնավ չի փոխել իր հայացքները, եւ այսօր ամենամեծ վտանգը, որ տեսնում է «Ազատություն» կուսակցությունը Հայաստանում, սոցիալ-դեմոկրատական եւ ազգայնական ուժերի ակտիվացումն է: Հանդիպման սկզբում բաժանված կուսակցության հայտարարության մեջ նշված է, որ սահմանափակ լիբերալիզմի, վերահսկվող շուկայի, ազգայնական գաղափարախոսության կոչերը Հայաստանը կբերեն դիկտատուրայի:

Ռազմաբյուրոկրատական, ազգայնական դիկտատուրա՞

«Նախագահն ու կառավարությունն իրենց գործունեությամբ բավարարում են ազգայնական ուժերի ու ռազմաբյուրոկրատական ապարատի պահանջները», պնդեց Հրանտ Բագրատյանը՝ կանխատեսելով 97 թ. ստեղծված տնտեսական լճացման վերածումը համընդհանուր ճգնաժամի: Հրանտ Բագրատյանի գնահատմամբ Ռոբերտ Քոչարյանի շուրջ համախմբված սոցիալիստական եւ ազգայնական ուժերը չեն կարող ապահովել Հայաստանի ժողովրդավարական զարգացումը: Վազգեն Սարգսյանի նախաձեռնած «Հանրապետական» կուսակցությունը նա գնահատեց իբրեւ մի ուժ, որը հավակնում է պետական իշխանությունը մի տեղ կենտրոնացնելու. «Քուվեյթում դա ճիշտ է, որովհետեւ այնտեղ հողի տակ նավթ կա», իսկ Հայաստանում՝ «պետությունը սկսել է ինքն իրեն ուտել», ասաց նա: Բագրատյանի պատկերացմամբ՝ Հայաստանում այսօր պետությունը վերածվել է գերհզոր մի կառույցի, ինչը տրամագծորեն հակադիր է քաղաքական վերլուծաբանների կարծիքին, ըստ որի՝ Հայաստանում չկա կենտրոնացված իշխանություն եւ պետություն՝ դասական առումով, այլ կան իշխանական մի շարք բուրգեր: Միաժամանակ, սակայն, Հրանտ Բագրատյանը չզլացավ մեկ-երկու դրական գնահատական տալ իրենից հետո կառավարության ղեկը ստանձնած ուժերին: Ամենից առաջ դա ստվերային տնտեսության 1-2 տոկոսով կրճատումն էր: Երկրորդը սեփականաշնորհումը շարունակելու կառավարության դիրքորոշումն էր, բայց նա սխալ համարեց վաուչերային սեփականաշնորհման դադարեցումը՝ ընդգծելով, որ դրամային սեփականաշնորհումը թույլ է տալիս օբյեկտները մինչեւ մասնավորեցումը հանձնել կանխորոշված մարդկանց ձեռքը:

Մենք իրավունք չունենք ներքին պարտք վերցնելու

Գնահատելով ֆինանսատնտեսական շուկայում ստեղծված վիճակը՝ Բագրատյանը հայտնեց, որ պետական կարճաժամկետ պարտատոմսերի շուկայում կառավարության ներկա գործառնությունները հանգեցնում են լուրջ սխալների՝ ՊԿՊ-ների վերջին սակարկություններում նրանց եկամտաբերությունը հասնում է մինչեւ 80 տոկոսի, եւ Հ. Բագրատյանի համոզմամբ, ներքին պարտքի նման մեծ տոկոսների պարագայում վտանգվում է պետության ապագան: Նա նշեց, որ Հայաստանում շատերին վախեցնում է շուրջ 800 մլն դոլարի արտաքին պարտքի սպասարկումը, բայց ներքին պարտքը, որը հասնում է 60 մլն դոլարի, իր սպասարկմամբ պահանջում է գրեթե նույնքան, եթե ոչ ավելի գումարներ: Նա պնդեց, որ պետությունը պետք է դադարեցնի ՊԿՊ-ների շուկայում գործառնությունները: Թեեւ նախկին վարչապետը ծանոթ չէր 1999 թ. պետբյուջեի նախագծին, ուր ՊԿՊ-ների նախատեսվող գումարն անցած տարվա համեմատ կրկնակի նվազել է: Բավական վտանգավոր է նաեւ Հրանտ Բագրատյանի այն պնդումը, թե Հայաստանից մեծ կապիտալ է արտահանվում: Նա փորձեց ապացուցել, որ վերջին երկու տարիներին կապիտալի արտահանումը Հայաստանից ավելացել է 12 անգամ, այսինքն 5 անգամ ավելի ներդրումներ են եկել, գրեթե կրկնակի էլ այդ գումարները պտտվելով եւ վերածվելով կայուն արժույթի, դուրս են եկել Հայաստանից, ինչի արդյունքը բացասական առեւտրային հաշվեկշիռն է: Մտածելու տեղիք կա:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Նոր սակագները դժվարություններ կստեղծեն մասնավոր կայանների համար

Մասնավոր հեռուստա-ռադիո ընկերությունները նույնպես անհանգստացած են կապի նոր սակագներից: Հունվարի 22-ին նրանք հավաքվել էին ժուռնալիստների միության դահլիճում՝ ստեղծված վիճակում գործունեությունը շարունակելու ելք գտնելու: Երկար ժամանակ հավաքվածներին չէր հաջողվում քննարկումն սկսել: Հայ FM ռադիոկայանի տնօրեն Անահիտ Թարխանյանը, եթե հավաստելու լինենք նրա դեմքի արտահայտությանը, զարմացած էր լրագրողների մեծ խմբի ներկայությունից եւ անընդհատ կրկնում էր. «Ախր, ո՞վ է ձեզ հրավիրել»: Բացեւայնպես, տեղի տալով «պնդերես» լրագրողների առջեւ, փորձեց մոռացության տալ նրանց ներկայությունը եւ գործընկերների հետ անցնել բուն նյութին:

Ինչպես հայտնեցին, նոր սակագների մասին նախապես չեն տեղեկացվել, սակայն զգուշացված են՝ պայմանագիրը չկնքելու դեպքում հունվարի 25-ից ընդհատել հեռարձակումը: Մասնավոր հեռուստաընկերությունների համար տարեկան վճարը կազմում է 6 մլն դրամ, որը 24 անգամ գերազանցում է նախորդին, իսկ ռադիոյի համար՝ տարեկան 1,5 մլն դրամ:

Հանրապետությունում գրանցված 140 մասնավոր հեռուստա-ռադիո ընկերություններից ներկայումս գործում են 20-21-ը, քննարկմանը մասնակցելու հրավերն ընդունել էին 19-ը: Պարզվեց, որ մասնավոր ութ հեռուստակայան արդեն կնքել է պայմանագիրը: Սյուները, անհնարին համարելով աշխատանքը նոր սակագների պայմաններում, որոշեցին պայքարի սուրն ուղղել կապի նախարարության մոնոպոլիայի դեմ: Հակառակ դեպքում՝ պետք է հասնել նրան, որ գործող ընկերությունները զերծ մնան նոր սակագների ազդեցությունից եւ դրանք կիրառվեն միայն նոր գրանցվածների համար:

Ոչ կարճատեւ հանդիպման ժամանակ որոշակի եզրահանգումների չգալով՝ նրանք հրաժեշտ տվեցին միմյանց: Նույն ժամանակամիջոցում լրագրողների մի այլ խումբ փորձում էր բացատրություններն անձամբ կապի նախարարից ստանալ:

Ա. Պ.

«Հայկանդուխտը» սակագների նոր սանդղակ է առաջարկում

«Հայկանդուխտ» կուսակցությունը, որ արտահերթ նախագահական ընտրությունների առաջին փուլում պաշտպանելով Սերգեյ Բադալյանի թեկնածությունը, երկրորդ փուլում նախընտրել էր Ռոբերտ Քոչարյանին, թերեւս իրեն «խաբված» զգացող կազմակերպությունների շարքում է, եւ երեկ բողոքի ակցիաներ էր նախաձեռնել մայրաքաղաքի տարբեր կետերում (դատախազություն, կենտրոնական բանկ եւ նախագահի նստավայր): Նախագահի նստավայրի մոտ, մասնավորապես, կուսակցության առաջնորդ Արմենուհի Ղազարյանի բոցաշունչ ելույթը հավանությամբ ունկնդրում էին էլեկտրաէներգիայի սակագների եւ հեռախոսավարձերի բարձրացումից անհանգստացած մի խումբ քաղաքացիներ:

«Չեղյալ համարել Արմենտելի չարագործ պայմանագիրը, էլեկտրաէներգիայի սակագինը սահմանել առավելագույնը 10 դրամ, հեռախոսավարձը 300 դրամից ոչ ավել, վերադարձնել խաբված ավանդատուների (խնայդրամարկղների եւ առեւտրային բանկերի) գումարները, հակառակ դեպքում՝ պահանջում ենք նախագահի հրաժարականը», պահանջների այս հիմնական փաթեթը «Հայկանդուխտի» նախագահուհին ներկայացրեց անկրկնելի պերճախոսությամբ եւ զայրագին շեշտադրումներով, սպառնալիքներով, «երկիրն օտարներին հանձնած» իշխանությունների հասցեին կոպիտ արտահայտություններով: Վարչապետ Արմեն Դարբինյանը, մասնավորապես, Կենտրոնական բանկում ծավալած իր գործունեության (ըստ Ղազարյանի համոզմամբ, առեւտրային բանկերի սնանկացմանն աջակցելու) համար արժանացավ գողի, տնտեսական եւ կառուցվածքային բարեփոխումների նախագահ Վահրամ Ավանեսյանը՝ «դուբինկայի» պիտակներին, որին Համաշխարհային բանկն օգտագործում է Հայաստանը կործանելու համար:

Փետրվարի 15-ին «Հայկանդուխտը» մտադիր է դարձյալ նախագահի նստավայր հրավիրել բոլոր զրկվածներին՝ բողոքելու իշխանությունների դեմ:

Լ. Պ.

Գերմանիայի ՀՕԿ-ը «Մերսեդես» եւ դեղորայք նվիրեց ՀՀ առողջապահության նախարարությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գերմանիայի Հայ օգնության կենտրոնը, որի հիմնադիրն է «Մոնտե Կառլո» ռադիոկայանի հայկական հաղորդումների տնօրեն Հակոբ Ջանբազյանը, հունվարի 22-ին ՀՀ առողջապահության նախարարությանը նվիրեց «Մերսեդես» ֆիրմայի շտապ օգնության մեքենա եւ 1080 կգ դեղորայք: Ինչպես նշեց կենտրոնի նախագահը, դեղորայքը թարմ է, բերված է անմիջապես արտադրող ձեռնարկությունից: Բաշխումը կիրականացվի ըստ նախարարության մշակած ծրագրի, որում ընդգրկված են նաեւ սահմանամերձ գյուղերը:

Գերմանիայում արդեն 10 տարի գործող այս կենտրոնը 1988 թ.-ի երկրաշարժից հետո պարբերաբար օգնություն է բերում Հայաստան: Ինչպես նշեց պրն Ջանբազյանը, իրենք նպատակահարմար են գտնում այսուհետ աշխատել նախարարության հետ համագործակցված, ինչն առավել նպատակային եւ արդյունավետ կլինի: Այս պարագայում կհստակեցվի նաեւ բերվող դեղորայքի տեսականու պահանջարկը:

Ինչպես նշվեց, կենտրոնի կողմից Հայաստան է բերվել նաեւ հինգ բարձակարգ ալրաղաց՝ ժամում 100 կգ կարողությամբ: Այս մեքենաների առավելությունն այն է, որ ցորենն աղում են կեղեւով, ինչն, ըստ պրն Ջանբազյանի, ավելի առողջարար է: Մեքենաներն արդեն բաժանվել են Հայաստանի սահմանամերձ գյուղերին: «Արմենհակոբ» մշակութային կենտրոնի հետ համատեղ, որի հիմնադիրներից է Հայաստանի ազգային ռադիոյի տնօրեն Արմեն Ամիրյանը, մշակվում է մի ծրագիր, ըստ որի կհավաքագրվեն այն ծնողազուրկ եւ հիվանդ երեխաները, որոնք կարիք ունեն օգնության: Առայժմ հավաքագրված է այդպիսի 600 երեխա:

Քաղաքացիական ավիացիան կարեւորում է անդրկովկասյան երկրների փոխհամաձայնեցված գործունեությունը

Անդրկովկասյան տարածաշրջանը Եվրոպա-Ասիա առանցքում աշխարհագրական կարեւոր դիրք է գրավում: Այդ պատճառով ժամանակակից օդային հաղորդակցության ապահովումը կարեւորվում է: Խնդրով շահագրգռված են ոչ միայն Հայաստանը, Վրաստանը, Ադրբեջանը, այլեւ միջազգային ավիացիոն հանրությունը:

Հունվարի 19-20-ը Թբիլիսիում անցկացված խորհրդակցության ընթացքում քննարկվել են անդրկովկասյան օդային տարածքի եւ օդային երթեւեկությանն առնչվող հարցեր միջազգային կազմակերպության (ICAO) մասնակցությամբ: Այս մասին երեկ տեղեկացանք ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի տեղեկատվական կենտրոնից: Քննարկված հարցերում առավել հստակեցվել են ռադիոտեղորոշիչ եւ կապի համակարգերի նորացման ֆրանսիական «Թոմսոն» ֆիրմայի կողմից դիսպետչերական կենտրոնի վերազինման ծրագրերը:

Հայկական կողմը գլխավորել է քաղաքացիական ավիացիայի պետի տեղակալ Սամվել Մարգարյանը: Նա եզրափակիչ զեկույցում, հիմնավորելով տարածաշրջանում օդային տարածության կազմակերպման, օդային երթեւեկության սպասարկման միանման եւ ICAO-ի չափանիշներով հիմնված համակարգի անհրաժեշտությունը, կարեւորել է ICAO-ի կողմից մշակված ժամանակակից արբանյակային տեխնոլոգիաների ներդրումն ու կիրառումը: Օդային երթեւեկության սպասարկման միասնական կանոնների կիրառմամբ եւ սպասարկման կենտրոնների տեխնիկական արդիականացմամբ կավելանան տարածաշրջանում օդային երթեւեկության հոսքերը, ինչը կնպաստի նաեւ բնագավառի եկամուտների մեծացմանը:

Մասնագետների հավաստմամբ, անկախ խորհրդակցության արդյունքներից, օդային երթեւեկության կազմակերպման բնագավառում երեք երկրների փոխհամաձայնեցված գործունեությունը կարող է իրականանալ համատեղ ջանքերով եւ փոխադարձ վստահության պայմաններում: Անդրկովկասում օդային տարածքի կազմակերպմանն առնչվող հաջորդ խորհրդակցությունը, ըստ նախատեսվածի, անցկացվելու է աշնանը, Երեւանում:

Ա. Ա.

digitised by A.R.A.R.@

ՀՐԱՏԱՊ

Մեկ անգամ եւս «կրկնակի» քաղաքացիության մասին

«Երկքաղաքացիություն» տերմինը այն իմաստով, որ մենք ենք օգտագործում, սխալ է: Երկքաղաքացիությունն սկսվում է լոկ այն դեպքում, երբ երկու երկրներ համաձայնում են իրենց քաղաքացիներին փոխադարձաբար ճանաչել տվյալ պայմանավորվող կողմերի քաղաքացիներ: Կրկնակի քաղաքացիության հատուկ համաձայնագիր է ստորագրվել, օրինակ, Ռուսաստանի եւ Թուրքմենիայի միջեւ:

Մյուս բոլոր դեպքերում խոսքը քաղաքացիություն տրամադրելու մասին է, չպահանջելով, որ անձը փաստաթուղթ ներկայացնի իր նախկին քաղաքացիությունից հրաժարվելու մասին: Ուստի «երկքաղաքացիություն» արտահայտությունը պետք է ընկալել սոսկ որպես հարմար, բայց պայմանական ձեւակերպում այն անձանց նկատմամբ, որոնք երկու կամ ավելի տարբեր անձնագրեր ունեն այդ պետություններից ստացած քաղաքացիության իրավունքի բերումով:

Վերջինս, որպես կանոն, բնավ չի նշանակում, թե քաղաքացիություն տրամադրած եւ որպես դրա հետեւանք իր անձնագիրը ուրիշ երկրի քաղաքացուն տված պետությունը տվյալ անձին ճանաչում է միաժամանակ մեկ կամ մի քանի ուրիշ պետությունների քաղաքացի: Հինգ տարբեր պետությունների անձնագրեր ունեցող քաղաքացին իրականում այդ պետություններից յուրաքանչյուրի համար յուրայինն է եւ ոչ թե մեկ ուրիշ երկրի քաղաքացի: Այդ անձնագրերի տերը կարող է մշտապես բնակվել իր «հիմնական» հայրենիքում կամ արտասահմանում, բայց կենթարկվի այն երկրի իրավազորությանը, որտեղ գտնվում է տվյալ պահին:

Հայկական մամուլում վերջերս հայտնված հրապարակումներում բոլոր մեկնաբանները միեւնույն սխալն են գործում: Ոմանք բերում են մի շարք փաստարկներ, որոնցից հետեւում է, որ վաղ է դիմել նման քայլի, քանի որ այն հղի է իրավաբանական բարդ բախումներով, որոնք պահանջում են նախնական կարգավորում: Ուրիշներն էլ, հանդես գալով մեր արտասահմանցի հայրենակիցներին Հայաստանի քաղաքացիություն տրամադրելու օգտին, անմիջապես էլ երկար-բարակ համոզիչ խոսքերով ի չիք են դարձնում այդ հնարավորությունը, բերելով միեւնույն խանգարիչ փաստարկները:

Իրոք, «երկքաղաքացիության» ընդունումը անհրաժեշտ կդարձնի մի ամբողջ շարք երկկողմ համաձայնագրեր զգալի թվով պետությունների հետ՝ բազմաթիվ անհայտ վեճերի կարգավորման համար: Դրանք իրոք շատ-շատ են: Դրանց լիակատար հաղթահարման համար առանց չափազանցության կպահանջվի 10 տարի: Բայց դրանից ելնելը նշանակում է մեկընդմիշտ թաղել մեր հայրենակիցներին «երկքաղաքացիություն» տրամադրելու հարցը:

Եվ բանն այստեղ միայն հանրապետության նախագահի կողմից իր նախընտրական խոստման պարտավորական կատարման անհրաժեշտությունը չէ: Սփյուռքի բազմաթիվ հայեր հայկական անձնագրին սպասում են ինչպես երկնային մանանայի: Սպասում են արդեն տասնյակ տարիներ:

Ի դեպ, զուգահեռ քաղաքացիության իրավունքի տրամադրումը կհամապատասխաներ նաեւ Ղարաբաղի հայերի այսօրվա շահերին, որոնք հնարավորություն կստանային ազատորեն տեղաշարժվել աշխարհում, մնալով ԼՂՀ քաղաքացիներ:

Ուստի մեր առաջնային գերակայությունը պետք է լինի արտասահմանի մեր բոլոր հայրենակիցներին Հայաստանի քաղաքացիություն ստանալու իրավունքի շուտափույթ տրամադրումը: Դա վեր է ամեն ինչից:

Եվ հենց այս ուղղումից ես կսկսեի ՀՀ ներկա Սահմանադրության մեջ կատարվելիք փոփոխություններին առնչվող առաջարկությունների քննարկումը, որտեղ պետք է գրվի, որ «հայկական ծագումով բոլոր օտարերկրյա քաղաքացիները», իսկ որ ավելի լավ է, «Հայաստանի քաղաքացիություն չունեցող բոլոր սփյուռքահայերը կարող են անարգել ստանալ այն»: Հենց այդպես, քանի որ «բոլոր հայերը կարող են» արտահայտությունը իրավաբանորեն սխալ է. հայեր, ֆրանսիացիներ, ամերիկացիներ եւ այլն համարվում են որեւէ ծագում ունեցող, բայց համապատասխան պետությունների քաղաքացիություն ստացած անձինք:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի քաղաքացիություն ստանալուց առաջ արտասահմանում ապրած քաղաքացիների իրավունքներին ու պարտականություններին, ինչպես նաեւ դրանց իրացման մեխանիզմին, դրանք պետք է նշված լինեն Քաղաքացիության մասին օրենքում: Գործնական բնույթի շատ վեճեր. ամուսինների, ծնված երեխաների քաղաքացիությունը եւ «երկքաղաքացիության» դեպքում ծագող մյուս համանման հարցերը կլուծվեն աստիճանաբար, համապատասխան երկկողմ համաձայնագրերի կնքման միջոցով: Կրկնում եմ, դա երկար ճանապարհ է, իսկ վեճերի լուծման գերակայությունները կթելադրի բուն կյանքը:

Բայց մի շարք հարցեր, որոնք կապված են քաղաքացիների հիմնարար իրավունքների ու պարտականությունների հետ եւ որոնք գտնվում են բացառապես Հայաստանի, որպես ինքնիշխան պետության, օրենսդրության շրջանակներում, հարկ կլինի նշել Քաղաքացիության մասին օրենքում: Նախ եւ առաջ խոսքը ընտրելու եւ ընտրվելու իրավունքի մասին է:

Կարծում եմ, որ ընտրվելու իրավունքը պետք է անհապաղ տրվի Հայաստանի քաղաքացիություն ստացած բոլոր անձանց:

Գուցե այս առաջարկությունը ինչ-որ մեկին չափազանց արմատական, իսկ եթե անկեղծ ասենք, նույնիսկ վտանգավոր թվա: Բայց նման մոտեցումը թույլ կտար անմիջապես գործնական բովանդակությամբ հագեցնել մեր արտասահմանցի հայրենակիցների կողմից Հայաստանի քաղաքացիության ընդունումը: Եվ միաժամանակ ոչ թե դեկլարատիվ, այլ իրական քայլ կդառնար ամբողջ հայ ժողովրդի միավորման ու համախմբման ուղղությամբ:

Իսկ ընտրելու իրավունքը պետք է կարգավորվի նախ եւ առաջ նստակեցության ցենզով, ինչպես ընդունված է միջազգային պրակտիկայում: Նման իրավունք կկարողանան ունենալ միայն այն անձինք, ովքեր, օրինակ, իրենց պատմական հայրենիքում բնակվել են երեք տարի անընդմեջ, տարեկան բացակայելով երկու ամսից ոչ ավելի: Կամ նրանք, ովքեր 5-7 տարի ապրել են հայրենիքում, տարեկան առնվազն երեք ամիս: Ընտրական իրավունքից կկարողանան օգտվել նաեւ այն անձինք, ովքեր կնախընտրեն վճարել Հայաստանի հարկերը եւ ոչ թե իրենց բնակության երկրների հարկերը:

Նշված առաջարկությունները բնավ ուղղված չեն ընտրություններին մասնակցելու քաղաքացիների իրավունքների կրճատմանը: Չէ որ բացի իրավունքներից, նրանք ունեն նաեւ պարտականություններ: Օրինակ, բանակում ծառայելու պարտականությունը: Սա հենց մեկն է այն հարցերից, որոնք հարկ կլինի լուծել երկկողմ համաձայնագրերով: Ի դեպ, նրանց, ովքեր կնախընտրեն ծառայել Հայաստանում, ճիշտ կլիներ անմիջապես քվեարկության իրավունք տալ:

Այն երկյուղները, թե Հայաստանի ներկայիս քաղաքացիները կկարողանան խուսափել զինվորական ծառայությունից, եթե երկու անձնագիր ունենան, անհիմն են: Նրանք կկարողանան դա անել միայն անօրինական կարգով, քանի որ Հայաստանի համար իրենք կլինեն միայն Հայաստանի քաղաքացիներ եւ նրանց բնակության նախկին կամ նոր երկրի հետ երկկողմ համաձայնագրի բացակայության դեպքում Հայաստանի տարածքում հայտնվելով, նրանք օրենքով կհետապնդվեն զինվորական ծառայությունից խուսափելու համար:

Հենց այդ պատճառով ես դեմ եմ առանց չակերտների երկքաղաքացիություն տրամադրելու վերաբերյալ որեւէ այլ պետության հետ համաձայնագրերի կնքմանը: Ռուսաստանի հետ համագործակցության փորձը ցույց է տալիս, որ բազմաթիվ այլ միջոցներ կան արտասահմանում մեր հայրենակիցների, հատկապես ժամանակավոր տարագիրների, կյանքը դյուրացնելու համար:

Իսկ եթե մեր հանրապետության քաղաքացին ընդունել է ուրիշ երկրի քաղաքացիություն, հրաժարվելով հայկական անձնագրից, ինչը, ցավոք, արդեն անում են ոմանք, ապա նա մեզ համար կլինի օտարերկրացի, անկախ իր ծագումից կամ Հայաստանում ազգականների եւ նույնիսկ ծնողների ներկայությունից:

Հարկավոր է նաեւ նկատի ունենալ, որ մի շարք երկրներ չեն ընդունում, որ իրենց քաղաքացիները ունենան ուրիշ երկրի, տվյալ դեպքում Հայաստանի քաղաքացիություն: Եվ եթե որոշ երկրներ դրան նայում են մատների արանքով, նման մարդկանց համարելով միայն սեփական քաղաքացիներ, ապա ուրիշ երկրներ կարող են նրանցից պահանջել նախօրոք հրաժարվել ունեցած քաղաքացիությունից: Նման խնդիրներն իրոք շատ են:

Բայց Հայաստանը պարտավոր չէ, փաստորեն իր հաշվին էլ չէ, նախօրոք հարմարվել միջազգային պրակտիկայում առկա նորմերի ու պահանջների բազմազանությանը: Դա հենց քաղաքացիների խնդիրն է: Նրանք պետք է ընտրեն եւ որոշում կայացնեն: Առաջացած վեճերի հանգուցալուծումները կգտնվեն աստիճանաբար: Դրա համար շատ ժամանակ կպահանջվի:

Հայաստանի գործն է սահմանադրական կարգով ընդունել համապատասխան որոշում, իրականում մեր բոլոր հայրենակիցներին հնարավորություն տալ ստանալու իրենց պատմական հայրենիքի քաղաքացիությունը:

Չմոռանանք, որ սփյուռքահայերի մեծամասնության համար դա ավելի շատ բարոյական, քան գործնական խնդիր է եւ բնավ էլ բոլորը չեն, որ պատրաստ կլինեն օտարերկրացիներ դառնալ իրենց ներկայիս բնակության երկրներում: Մի խոսքով, եթե կողմ ես հ[illegible] անենք, ապա Հայաստանի քաղաքացիություն ստանալու իրավունքի տրամադրումը ինչ-որ տեղ նման է երկրից դուրս գալու իրավունքի [illegible]: Նման իրավունք տալիս է բոլոր ցանկացողներին, համապատասխան նշում անելով նրանց անձնագրերում, թեեւ դա բնավ չի նշանակում, թե բաղձալի կնիքն ստացած անձը կարող է ամեն մի երկիր մեկնել առանց վերջինիս համաձայնության:

Ամփոփելով ընդգծեմ, որ մեր հայրենակիցներին Հայաստանի քաղաքացիություն տրամադրելու սկզբունքային որոշման ընդունման ձգձգումները նրանց օրինական կասկածներն են հարուցում: Այս հարցում տատանվելը կարող է մեզ լուրջ վնաս պատճառել, եթե արդեն չի պատճառում: Ուստի առաջիկա սահմանադրական ուղղման ձեւակերպումը պետք է ընդունվի եւ հրապարակվի հնարավորին չափ շուտ, մանավանդ նկատի ունենալով 1999 թ. սեպտեմբերին կայանալիք բաղձալի Համահայկական կոնգրեսը: Այդ երկու իրադարձությունները կարեւոր քայլ կդառնան 1915-22 թթ. ողբերգության հետեւանքով սփյուռքի եւ Հայաստանի հայերի միջեւ պատմության հարուցած արհեստական խոչընդոտների վերացման ուղղությամբ:

Ցավոք, այդ խոչընդոտների ստեղծման մեջ ժամանակին իրենց անվայել լուման են մուծել նաեւ Հայաստանի Հանրապետության իշխանությունները, հայկական անձնագրեր մտցնելիս թույլ տալով անհանդուրժելի վրիպումներ:

Ընդունված միջազգային պրակտիկային համապատասխան, մեր ազգային անձնագրերը երկլեզվյա են՝ հայերեն եւ անգլերեն պարզաբանումներով: Անձնագրերի համար երկրորդ՝ օտար լեզվի ընտրությունը յուրաքանչյուր պետության ինքնիշխան իրավունքն է:

Մեր առարկությունները վերաբերում են ոչ թե մեր անձնագրերի տպարանային մակագրություններին, այլ լեզվի ընտրությանը, որի կանոններով լատինատառ գրվում են դրանց տերերի անուն-ազգանունները: Դարեր շարունակ ամբողջ աշխարհում ընդունված ազգանունների ֆրանսերեն գրության փոխարեն մեր «գիտակները» սկսեցին անձնագրերը լրացնել... անգլերենի կանոններով: Իսկ հետաքրքրասերներին պատասխանում էին, թե այդ ընտրությունը կանխորոշված է իբր «ազգանունների անգլերեն թարգմանության ավտոմատ ռեժիմով», ասես ոչ թե մարդն է անհրաժեշտ ծրագիրը մտցրել համակարգչի մեջ, այլ ի վերուստ ինչ-որ մեկը:

Նման անփութության, ինչպես նաեւ տհասության հետեւանքով հայկական ազգանունների վերջավորության մեջ հայերի համար սովորական ian-ի փոխարեն հայտնվել է տհաճ yan-ը: Նույն y տառը ամենուրեք բառամիջում փոխարինել է i տառին: Աշխարհում հայտնի մեր հայկական ազգանունները պարզապես այլանդակվել եւ անճանաչելի, երբեմն էլ անընթեռնելի են դարձել: Ըստ որում, անընթեռնելի են ոչ միայն Ֆրանսիայի, այլեւ Ռուսաստանի, Լիբանանի, Իտալիայի եւ մյուս բոլոր երկրների սահմանապահների համար, ներառյալ Անգլիան եւ ԱՄՆ-ը: Պատճառն այն է, որ ամերիկյան եւ անգլիական անձնագրերում եւս քաղաքացիների օտար ծագում ունեցող ազգանունները գրվում են ֆրանսերենի ուղղագրության կանոններով: Ահա թե ինչու այդ անգլախոս պետություններում բնակվող մեր հայրենակիցների ազգանունները մշտապես ավարտվում են ian վերջածանցով: Y տառը որոշ ազգանունների վերջածանցերում գրվում է այն հազվագյուտ դեպքերում, երբ հայտնվում է երկու ձայնավորների միջեւ: Եվ սա նույնպես արվում է ֆրանսերենի ուղղագրությանը լիովին համապատասխան: Օրինակ, Սարոյան ազգանունը գրվում է Saroyan:

Այսպիսով, մեր հայկական ազգանունների գրությունը փոփոխվեց վաղուց ամբողջ աշխարհում ընդունված միջազգային ավանդական այն կանոնին հակառակ, որ ոչ լատինական այբուբեն ունեցող բոլոր պետությունների քաղաքացիների ազգանունները անձնագրերում գրվում են ֆրանսերենի տառադարձության կանոնների համաձայն:

Հայաստանը առաջամարտիկ դարձավ ընդունված միջազգային պրակտիկայի խախտման գործում: Եվ սա արվեց այն երկրում, որը դեռ ֆրանսախոս պետությունների ընտանիք մտնելու հույսեր է փայփայում: Ավելի մեծ անարգանք դժվար է հնարել:

Վերջերս գիտակ մարդկանցից մեկը ինձ բացատրեց, որ այդ հանցագործությունը կատարվել է ի հաճույս որոշ անձանց, որոնք այդպես ձեւափոխելով իրենց ազգանունները, կարողացել են խաբել ինչ-ինչ դեսպանատների համակարգիչներին եւ նախորդ մերժումներից հետո բաղձալի շենգենյան այցագիրն ստանալով՝ մեկընդմիշտ փախել են արտասահման: Ես հակված չեմ հավատալու այս վարկածին: Ավելին, կարծում եմ, որ սա ավելին է, քան հանցանքը: Սա սխալ է, որին ըստ երեւույթին արդեն համակերպվել ենք:

Անտեղյակների համար բերեմ ազգանունների նոր գրության մի քանի օրինակ: Այսպես, Գասպարյան ազգանունը ներկայումս գրվում է ոչ թե Gasparian, այլ Gasparyan, որը հենց անգլերենի կանոններով կընթերցվի Գասպարայան: Պետրոսյան ազգանունը հիմա գրվում է ոչ թե Petrossian, այլ Petrosyan, որի հետեւանքով աշխարհի երկրների մեծամասնության սահմանապահներն այն կարդում են Պետրոզյան: Հայկական պետականության վերջին օրրանի՝ աշխարհահռչակ Կիլիկիայի անունը եւ Կիլիկյան ազգանունը գրվում է Kylykya եւ Kylykyan, իսկ Իզմիրլյան ազգանունը՝ Yzmyrlyan:

Արհեստականորեն սարքված այդ տարբերությունը մեզ կտրուկ սահմանազատեց սփյուռքահայերից, հեշտությամբ ճանաչելի դարձնելով թե մեզ եւ թե նրանց: Այս անձնագրերից անմիջապես կարելի է ազգանունների գրությամբ պարզել, թե ով է «իսկական» հայ եւ ով է «ախպար»:

Միաժամանակ նշեմ, որ ՀՀ ԱԳՆ հյուպատոսական վարչությունում պաշտոնավորների, կառավարության անդամների, դիվանագետների, մի խոսքով համապատասխան իրավունք ունեցող բոլոր անձանց ազգանունները դիվանագիտական անձնագրերում գրվում են, իհարկե, ընդունված միջազգային նորմերի համաձայն: Բայց ընդսմին կարող ենք բախվել իրոք քրեական մի երեւույթի, երբ այդ նույն անձանց ազգանունները բնակության վայրում տրված համաքաղաքացիական անձնագրերում զգալիորեն տարբեր գրություն ունեն:

Ասում են, թե Հայաստանի քաղաքացիների գրեթե կեսը (չհաշված ժամանակավորապես մեկնածներին) կամ հանրապետության բնակչության մոտ 35 տոկոսը արդեն ստացել է մեր ազգային անձնագիրը եւ ուստի իբր աննպատակահարմար է ուղղել սխալը: Սխալն ուղղելու համար երբեք էլ ուշ չէ, մանավանդ, եթե նկատի ունենանք, որ անձնագրերը տրվում են ամբողջ կյանքի համար:

Այսօր մենք քննարկում ենք սփյուռքի մեր հայրենակիցներին խոստացված Հայաստանի քաղաքացիություն տրամադրելու հարցը: Վստահ եմ, վաղը մենք այդ խոստումը կկատարենք: Արդ, հիմա ինչպե՞ս ենք գրելու միասնական հայ ժողովրդի զավակների ազգանունները, ասենք Aznavourian ֆրանսիակա՞ն ձեւով, թե՞ Aznavuryan մեր հայ-անգլիական ձեւով:

ԱՐԱՍ ՄԵԼՔ-ՇԱՀՆԱԶԱՐՅԱՆ
Արտակարգ եւ լիազոր դեսպան

digitised by A.R.A.R.@

ԶԲՈՍԱՇՐՋԻԿ

Փարիզյան տպավորություններ, որոնք մեզ են վերաբերում

Առաջին ուշագրավը, որ աչքի զարնեց Փարիզի «Շարլ դը Գոլ» օդանավակայանում, ուղեւորներին դիմավորող ավտոմատավորներն էին: Տեռորի հերթական փորձ էր արվել: Հաջորդ օրերին տեղաբնակները մեր ուշադրությունը հրավիրեցին մարդաշատ վայրերում աղբարկղների բացակայության վրա: Ահաբեկչությունից խուսափելու նկատառումով աղբարկղների փոխարեն դրված էին ստվարաթղթե ցածր, բաց տուփեր կամ կապրոնե թեթեւ տոպրակներ: Առհասարակ փորձել նոր խոսք ասել Փարիզի մասին՝ միամտություն կլիներ: Սակայն Փարիզ այցելած յուրաքանչյուր ոք դժվարանում է իրեն զսպել եւ հիացմունքի խոսքեր չշռայլել այդ հիրավի թանգարան-ցուցահանդես գեղեցկուհու հասցեին: Ամեն օր շրջելով Փարիզի փողոցներով՝ մտքում Երեւանն էր: Համեմատություններ՝ դրական, թե բացասական, ուսանելի, նախանձելի, երբեմն նաեւ ուրախալի: Մտածում եմ. արդյոք նորաձեւությունների ծննդավայրում այս քաղաքում ինչպես է ընդունված մեզ՝ երեւանցիներիս, արդեն մի քանի տարի ծանոթ, կանացի կարճ զգեստը: Սեպտեմբերյան Փարիզը լիքն էր սովորական, ոչնչով աչքի չծակող կանանցով ու աղջիկներով, հիմնականում սովորական ջինսերով կամ չափավոր փեշերով: Արդարության համար ասեմ, որ տասնյակ հազարավոր զբոսաշրջիկների մեջ, Վերսալում մի քանի պորտաբաց սեւամորթներ կային կարճ փեշերով: Սան Ֆրանցիսկոյից ժամանած մտավորական բարեկամուհիս բացասական պատասխան տվեց իրենց մոտ նման «մոդայիկ» դրսեւորումներ լինել-չլինելու հարցին: Ի՞նչ է, ուրեմն մեզանո՞ւմ է ցավալի կերպով տարածում գտել մեր ազգային նորմերին անհարիր կանացի մարմինն ուրվագծող «տրիկո» կոչվածը կամ վերը հիշված փեշը:

Փարիզի փողոցներում հազվադեպ ծխողների նկատեցինք, հիմնականում սեւամորթների: Ֆրանսիացիք էլ են ծխում, բայց սրճարաններում, ռեստորաններում, ակումբներում: Նրանք մեզ նման տրանսպորտի կանգառները ծխախոտի մնացորդների աղբանոց չեն դարձնում: Այստեղ ծամոն, մաստակ ծամելը «մոդա չէ»: Այս հարցում եւս անհույս տգետ ենք: Ծիծաղելին եւ ցավալին էլ այն է, որ մեր պապերը միշտ ծաղրել են ծամոն ծամելը: Ծխախոտի գովազդ չտեսանք: Բարեկամուհիս իր փեսայի համար սիգարի ինչ-որ տեսակ էր փնտրում: Խանութներում չգտնելով, փորձեցինք գովազդի օգնությանը դիմել: Փողոցներում, մետրոյում ծխախոտի ոչ մի գովազդ չնկատեցինք: Չկար: Հետաքրքիր է, ինչքա՞ն են օգուտ բերում բյուջեին՝ Երեւանի փողոցներում սնկի նման աճած ծխախոտի գովազդները: Չի կարելի ասել, թե Փարիզը մաքուր քաղաք չէ, թեեւ հազարավոր զբոսաշրջիկներ, աֆրիկացիներ, պորտուգալացիներ, ռումինացիներ, հարավսլավցիներ, թուրքեր փորձում են հակառակն ապացուցել: Իսկ հայտնի է, որ մաքուր է ոչ թե այնտեղ, ուր մաքրում են, այլ ուր մաքուր են պահում: Բարեկամուհիս պատմեց, որ ամերիկյան որոշ քաղաքներում շների հետ զբոսնող քաղաքացիները ձեռնոց են դնում եւ շների անպատեհ ցանկության դեպքում ստիպված տոպրակի մեջ են հավաքում արտաթորանքը: Այնինչ Երեւանի զբոսայգիները, մասնավորապես Չարենցի հուշարձանի շրջապատը փորձում են շների զուգարանի վերածել: Հիացմունքը նախանձի է վերածվում, երբ ուշադրություն ես դարձնում կոկիկ փողոցների ասֆալտե հարթ, անկնճիռ մակերեսին, առանց կարկատանների եւ փոսերի: Փարիզում ասֆալտապատողներն այնպես են նորոգում, որ հաջորդ տարի ստիպված չլինեն նորից նորոգելու: Ճիշտ եւ ճիշտ մեր հակառակը: Փարիզում կանաչը համեմատաբար քիչ է, դրա փոխարեն արվարձանները թաղված են կանաչի մեջ: Օվկիանոսից թափանցող խոնավ օդային հոսանքները ապահովում են անհրաժեշտ խոնավությունը, մնում է ձեւ տալ կանաչին: Իսկ ձեւավորման հարցում ֆրանսիացիք անմրցելի են: Հիշենք թեկուզ ֆուտբոլի աշխարհի վերջին առաջնության բացման արարողությունը: Հիացումը այս հարցում եւս փոխվում է նախանձի: Բոլորին հայտնի է Լուվրի ցուցադրումների հնարավորության մեծացման հետ կապված ապակե բուրգի նախագիծը՝ Լուվրի բակում: Թվում էր, թե անհամատեղելի են ապակե բուրգն ու Լուվրի ճարտարապետությունը: Բուրգը կառուցվեց: Նոր կառույցն իր ամբողջության մեջ ապշեցնում է իր պարզությամբ եւ բարձր մտածելակերպով: Իսկ ահա Փարիզի գոթական տաճարները ներսից ճնշող տպավորություն են թողնում: Իմպրեսիոնիստների պատկերասրահը նախկինում երկաթուղային կայարան է եղել (հիշենք Սանկտ Պետերբուրգի մոսկովյան կայարանը): Պետք է տեսնել, թե ինչպիսի բարձրաճաշակ ձեւավորմամբ կայարանը վերածվել է հսկայական, գեղեցիկ թանգարանի՝ իր բազում դահլիճներով: Ձեւավորման բարձր կուլտուրայի մասին է խոսում, այսպես կոչված, Լաֆայետ Գալերիան: Պատկերացրեք մեր ԳՈՒՄ-ը: Բայց ո՞ւր ԳՈՒՄ-ի ներքին պարզունակ ձեւավորումները, ո՞ւր նույն նպատակին ծառայող Լաֆայետ Գալերիայի բարձրարվեստ ծեփավորումները: Մի առիթ եւս եղավ նախանձելու եւ սովորելու: Տվյալ պարագայում երկրորդական է ֆրանսիացու բնավորությունը, սակայն քաղաքավարության կանոնների խստիվ պահպանումը օդի, ջրի պես անհրաժեշտ է ֆրանսիացուն: Յուրաքանչյուր ակնթարթ «պարդոնը» նրա շուրթերին է: Դրանից նա չի ճնշվում, վատ չի զգում. հակառակը՝ ներողություն խնդրելով կարծես ընդգծում է իր բարեկրթությունը եւ չափազանց գոհ է իրենից: Համոզված եմ, որ երբ մենք հասնենք այդ մակարդակին, մեր աշխարհընկալումը մի փոքր ավելի ազգային կլինի եւ արժանապատվությունը՝ մաքրված:

Փարիզում օդը կեղտոտ է: Անսովոր մարդու աչքերը մռմռում են: Երբ օդի աղտոտվածությունը հասնում է երրորդ աստիճանի, արգելվում է անհատական մեքենաների օգտագործումը: Մարդիկ օգտվում են ավտոբուսներից, մետրոյից:

Գողությո՞ւն՝ որքան կամենաք: Աչքդ թեքեցիր՝ բանիդ տերը չես: Դրամապանակն ու անձնագիրը հուսալի տեղ պետք է թաքցնես, այլապես կայծակի արագությամբ կթռցնեն ու կանհետանան ամբոխի մեջ:

Փարիզում խստիվ արգելվում է խանգարել հարեւանի հանգիստը: Վրդովմունք է առաջացնում բարձրաձայն խոսակցությունը, երաժշտությունը եւ անմիջապես կարող է ոստիկանությանը հայտնվել:

Երեւանի քաղաքապետարանը եւս համապատասխան որոշում պետք է ընդունի: «Իմ տունն ա, ինչ ուզեմ կանեմ...» մտայնությունը պետք է վերանա: Երբ բարձր միացրած երաժշտությունից շենքը դղրդում է, հարեւանը, իհարկե, կարող է կաթվածահար լինել:

Ասենք նաեւ, որ Փարիզն անչափ թանկ քաղաք է: Թե հագուստը, թե սնունդը չափազանց թանկ են:

Գեղեցիկ, չքնաղ է Փարիզը: Չեմ զարմանա, եթե մի օր լսեմ, որ Փարիզի կենտրոնը դրվելու է ապակու տակ: Եվ ինչ եզրակացություն: Փարիզը փարիզցիներին, մերը՝ մեզ: Աշխատենք, որ մերը եւս լավ լինի: Ուրիշը մեր փոխարեն չի տքնելու:

ՌՈՒԲԵՆ ԲԱՂԱԼՅԱՆ,
Փարիզ-Երեւան

ԻՐԱՔՅԱՆ ԹՆՋՈՒԿ

Ֆրանսիական եւ ռուսական տեսակետները համընկնում են

Ֆրանսիայի արտգործնախարար Յուբեր Վեդրինը ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին ֆրանսիական նոր առաջարկներ ներկայացնելը արդարացրել է իրաքյան խնդրի նոր զարգացումները դիմագրավելով: «Ալ-Շարք Ալ-Աուսաթ» օրաթերթին տված հարցազրույցում նա հավաստիացրել է, Յունեսկոմի հսկողական համակարգը փակուղի է մտել: Նա ընդգծել է, որ անգլո-ամերիկյան հարվածներից հետո հնարավոր չէ այդ հանձնախմբի վերադարձը Իրաք առանց Անվտանգության խորհրդի համաձայնության, ավելացնելով, որ իր երկիրը նպատակ ունի վերականգնել ԱԽ-ի հեղինակությունը: Ինչ վերաբերում է Բաղդադի վարչակազմը տապալելու Վաշինգտոնի կոչին, Վեդրինը համարում է, որ այդ քաղաքականությունը չի համընկնում ԱԽ-ի դիրքորոշմանը: Հիշեցնենք, որ Ֆրանսիան առկախել է իր մասնակցությունը իրաքյան թռիչքազերծ գոտիները հսկելու գործին: Իր հերթին, հունվարի 21-ին Ռուսաստանի արտգործնախարարությունը կրկին հաստատել է, որ Յունեսկոմն այլեւս չի կարող գործել Իրաքում: Ուստի Մոսկվան առաջարկում է ստեղծել հսկիչ նոր հանձնախումբ: Այս առումով Ռուսաստանը ՄԱԿ-ի ԱԽ-ին մի շարք կարեւոր առաջարկներ է ներկայացրել:

Օլբրայթը, Քլինթոնը եւ Թուրքիան

Հունվարի 21-ին ԱՄՆ-ի արտգործնախարար Մադլեն Օլբրայթը Ֆրանկ Ռիչարդոնիին նշանակեց Իրաքում անցումային գործընթացով զբաղվող հատուկ ներկայացուցիչ: Նրա հիմնական առաքելությունն իրաքյան ընդդիմությանն աջակցելն է Բաղդադի վարչակազմը փոխելու գործում: Ներկայումս Ռիչարդոնին Անկարայում ամերիկյան դեսպանատան 2-րդ դեմքն է: Օլբրայթը հայտարարել է, որ տարածաշրջանում մեծ փորձ ունեցող մի ռազմական եւ մի քաղաքական խորհրդատուներ օգնելու են Ռիչարդոնիին: Մյուս կողմից նախագահ Բիլ Քլինթոնը հունվարի 19-ին Կոնգրեսին է ներկայացրել մի զեկուցագիր, ըստ որի իրաքյան ընդդիմության 7 խմբավորումներ ի վիճակի են ստանալու ԱՄՆ-ի 97 մլն դոլարի օգնությունը: Այդ քաղաքական ուժերն են Ազգային համաձայնության շարժումը, Իրաքյան հայրենասիրական միացյալ համագումարը, Քրդստանի իսլամական շարժումը, Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցությունը, Թագավորական սահմանադրական շարժումը, Քրդստանի հայրենասիրական միությունը, Իրաքի Իսլամական հեղափոխության բարձրագույն խորհուրդը: Վերջինս անմիջապես մերժեց ամերիկյան առաջարկները:

Ա. Մ.

Իրաքը հրթիռներ է տեղաբաշխել Քուվեյթի սահմանի մոտակայքում

ԷԼ ՔՈՒՎԵՅԹ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Իրաքը մի քանի դյուրաշարժ հրթիռակայաններ է տեղաբաշխել Քուվեյթի հետ ունեցած սահմանի մոտակայքում՝ Հարավային Իրաքի Բասրա քաղաքի շրջանում: Այդ մասին այսօր հայտնի դարձավ իրաքա-քուվեյթյան սահմանի դիտարկման ՄԱԿ-ի բանագնացության աղբյուրներից:

Նրանց տվյալներով, իրաքցիները երկու երկրների միջեւ ընկած ապառազմականացված գոտու վերահսկողությունն իրականացնող ՄԱԿ-ի բանագնացությունից պահանջել են դադարեցնել նրան պատկանող ուղղաթիռների թռիչքները այդ գոտի: Հակառակ դեպքում, Բաղդադի հայտարարության համաձայն, վերջինս «չի կարող ապահովել» բանագնացության անվտանգությունը»:

Նախօրյակին Իրաքի արտգործնախարար Մոհամեդ Սայիդ աս Սահաֆը Քուվեյթին նորից էր մեղադրել «իր տարածքը Իրաքին ռազմական հարվածներ հասցնելու համար տրամադրելու» մեջ:

Պարսից ծոցի հիվանդության համախտանի՞շ

Պատերազմի մասնակիցներից շատերը հիվանդ են

1991-ի սկզբին Քուվեյթ ներխուժած իրաքյան զորքերի դեմ պատերազմած միացյալ զորքերի հազարավոր մասնակիցներ տառապում են տարօրինակ հիվանդությամբ, Լոնդոնից հաղորդում է Ռոյթերի թղթակիցը: Մշտական հոգնածությունը, ասթման, դեպրեսիան եւ մաշկի տկարությունը հիվանդության ախտանիշներից ընդամենը մի քանիսն են: Գիտնականները դեռեւս չեն պարզել հիվանդության պատճառը, սակայն վետերանները կարծում են, որ ախտը պեստիցիդներից անպաշտպանությունն էր կամ էլ դեղամիջոցներից պատրաստված կոկտեյլը, որը նրանք ընդունում էին պաշտպանվելու քիմիական եւ կենսաբանական զենքից:

Վետերանների խմբերից ստացված տեղեկությունների համաձայն, Ծոցում բրիտանական 51 հազարանոց զինվորական ներկայության 6 հազար անդամներ այժմ հիվանդ են: Ամերիկյան զորախմբում այդպիսի հաշվարկ չի կատարվել, չնայած շատերն են ներկայացնում նույնատիպ գանգատներ:

Սակայն Բրիտանիայում հիմնված հետազոտողների խմբի անցած շաբաթ հրատարակած զեկույցում հերքվում է Ծոցի հիվանդության բացառիկ սինդրոմի գոյությունը, չնայած էկոլոգիական տարօրինակ գործոնն ամբողջությամբ չի բացառվում:

Իրենց ուսումնասիրությունում Լոնդոնի պարսիցծոցյան հիվանդության հետազոտման միավորման գիտնականները նշում են, որ պատերազմի ընթացքում զինվորների սպասարկումն ուղղված էր նրանց առողջության խնդիրներին եւ ոչ թե նրանց միջավայրին համարժվելուն: Հետազոտելով Բոսնիայում մարտական գործողություններին մասնակցած եւ Պարսից ծոցում առաջին գծից հեռու գտնված զինվորներին, գիտնականները եզրակացրել են, որ չնայած ռազմական գործողությունների մասնակցությունը իր ազդեցությունն է թողել ծառայողների առողջության վրա, սակայն առողջական պրոբլեմները բացառիկ չեն եւ դրանք «չի կարելի պատճառաբանել Պարսից ծոցի, այսպես կոչված, սինդրոմով»: Օրինակ, հնարավոր է համարվում գիտակցված ռիսկի, ասենք, ֆիզիկական հարձակման եւ հետագայում տկարացած առողջության միջեւ կապը: Ծոցի սինդրոմի վրա բավականաչափ ուշադրություն չդարձնելու մեջ վետերանների խմբի կողմից քննադատվող բրիտանական կառավարությունը ողջունել է այս ուսումնասիրությունը: Մեծ Բրիտանիայի զինված ուժերի նախարար Դագ Հենդերսոնը հայտարարել է. «Կառավարությունը մտադրվել է վերլուծել, թե ինչու է Ծոցի պատերազմի մասնակիցների մի մասը հիվանդ, նրանց բուժումն անպայման կհոգանք»:

Ար. Մ.

Հյուսիսային Կորեան լիովին պատրաստ է ատոմային պատերազմին

ՓԵՆՅԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԿԺԴՀ-ի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ դիմակայությունը միջուկային կամ հրթիռային բնույթ չի կրում, այլ հիմնված է գաղափարախոսական տարաձայնությունների, սոցիալական տարբեր համակարգերի եւ իդեալների վրա: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այդ մասին հայտարարել է հանրապետության արտգործնախարարության ներկայացուցիչը, այսօր մամուլում հրապարակված պաշտոնական հայտարարության մեջ: Դիվանագետի խոսքերով, վերջին ժամանակներս Վաշինգտոնը «սուտ պատրվակ է փնտրում հարված հասցնելու համար նրա երկրին, որպեսզի «այնտեղ ոչնչացնի սոցիալիստական կարգը»:

Փենյանի կարծիքով, դա է հաստատում ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Քոհենի հունվարի կեսերին Սեուլ կատարած այցը: Ամերիկյան կողմը հայտարարել էր, թե ԿԺԴՀ-ն սպառնալիք է ներկայացնում տարածաշրջանում ԱՄՆ-ի շահերի համար: Պենտագոնի պետը նույնիսկ սպառնացել էր «հուժկու պատժիչ միջոցներ, ներառյալ միջուկային զենք» գործադրել հանրապետության դեմ:

ԿԺԴՀ-ի արտգործնախարարության ներկայացուցիչը նախազգուշացրել է, որ իր երկիրը, որը տասնամյակներ շարունակ ապրել է ԱՄՆ-ի կողմից միջուկային սպառնալիքի պայմաններում, լիովին պատրաստ է ատոմային պատերազմին»:

«Եթե չհաջողվի խուսափել մարտական գործողություններից եւ հարկ լինի պատասխան միջոցներ ձեռնարկել ամերիկյան նախահարձակման դեմ, ապա հանրապետությունն անպայման կհաղթանակի», հայտարարել է հյուսիսկորեացի դիվանագետը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մեր մաեստրոն

1961 թվականն էր: Կոմպոզիտոր Ալեքսանդր Հարությունյանն այցելեց պետական երգչախումբ եւ հայտարարեց. «Վաղը ձեզ կներկայանա սփյուռքահայ տաղանդավոր խմբավար Հովհաննես Չեքիջյանը»: Հաջորդ օրը մեզ ներկայացավ 33-ամյա Չեքիջյանը եւ ղեկավարեց Կոմիտասի խմբերգերից մի քանիսը, որոնք նա յուրացրել էր Արամ Տեր-Հովհաննիսյանի ձայնագրությունները լսելով:

Չեքիջյանի համբավը տարածվեց ողջ Երեւանով: Նրա ղեկավարությամբ 1961 թ. նոյեմբերի 27-ին տեղի ունեցած մեր անդրանիկ համերգին, ինչպես ժողովուրդն է ասում, ասեղ գցելու տեղ չկար: Համերգի ավարտին ամբողջ բեմահարթակը ծածկված էր ծաղիկներով եւ պսակներով: Անդրանիկ համերգը շրջադարձային նշանակություն ունեցավ Հայաստանի մշակութային կյանքում: Չեքիջյանի շնորհիվ պետական երգչախումբն ակնհայտորեն խոստանում էր վերածվել աննախադեպ երեւույթի եւ պահանջում էր մի շարք խնդիրների լուծում, որոնք ծառացել էին երիտասարդ մաեստրոյի առջեւ: (Մաեստրոն մենակ էր: Սակայն նրա կողակից տիկին Մայդան, Չեքիջյանի խոսքերով ասած, երգչախմբի լավագույն քննադատը, մշտապես նրա կողքին էր: Տիկին Մայդայի անմնացորդ նվիրվածությունն ու հոգատարությունը ոչ միայն մաեստրոյի, այլեւ երգչախմբի հանդեպ մինչեւ օրս էլ զարմացրել է բոլորին): Անհրաժեշտ էր մեծացնել երգչախմբի կազմը, պետք էր ստեղծել միասնական համերաշխ կոլեկտիվ եւ կարճ ժամանակում ստեղծել բազմաբովանդակ, դասական եւ հայրենական լավագույն ստեղծագործություններով համալրված համերգային ծրագրեր: Այս բոլորի համար պետք էր աշխատասենյակ, հանդերձասենյակ, փորձասրահ (որը, չնայած իշխանությունների բազմաթիվ խոստումներին, մինչեւ օրս էլ չունենք), պետք էր բարեփոխել ողջ երգչախմբի հանդերձանքը, պետք էր կազմակերպել համերգային շրջագայություններ ԽՍՀՄ-ում եւ արտասահմանում:

Դժվարությունները շատ էին: Սակայն մաեստրոն օժտված էր ոչ միայն մեծագույն երաժշտի տաղանդով, այլեւ բացառիկ կազմակերպչական ընդունակություններով, նրա աշխատասիրությունը եւ խստապահանջությունն ինչպես իր, այնպես էլ երգչախմբի յուրաքանչյուր անդամի նկատմամբ հանգեցրին շուրջ 25 լեզուներով կատարվող խմբերգերի անգիր, առանց նոտաների հանդիսատեսին ներկայացնելու կարողությանը:

Ես զարմացած եմ նաեւ մաեստրոյի ճկուն տրամաբանությունից: Ազատ ժամերին նա հաճույքով լուծում էր հետաքրքիր, դժվար լուծելի տրամաբանական խնդիրներ: Հետո իմացա, որ նա ունի նաեւ ինժեներ-ֆիզիկոսի կրթություն:

Շուրջ 90 երգիչներ մեկ մարդու նման ենթարկվում էին նրա ձեռքերի յուրաքանչյուր շարժմանը, յուրաքանչյուր հայացքին, որոնք ներքին թելերով կապված էին մաեստրոյի ցանկությունների հետ:

Առաջին տարիների շրջագայությունների ժամանակ երբեմն ստիպված էինք լինում բնակվել վագոններում: Բազմամարդ կոլեկտիվի համար սա ոչ միայն կենցաղային, այլեւ բարոյական պրոբլեմներով լի իրավիճակ էր: Սակայն կոլեկտիվում արագորեն ձեւավորված հավատը, նվիրումն արվեստին եւ համերաշխ փոխըմբռնումը նպաստում էին բոլոր դժվարությունների հաղթահարմանը: Եվ այս ամենում բացահայտ էր կարգապահ եւ համբերատար ղեկավարի, ոգեւորող եւ քաջալերող կազմակերպչի բարենպաստ ազդեցությունը:

Ինձ մշտապես զարմացրել եւ հիացրել է Չեքիջյանի բծախնդիր պատասխանատվությունը յուրաքանչյուր համերգի նկատմամբ՝ անկախ այն բանից, թե որտեղ է կայանում՝ Փարիզում, Լենինգրադում, թե որեւէ հեռավոր ու խուլ գյուղում: Նրա պահանջկոտությունը զգացվում է ոչ միայն կատարման որակի, այլ նույնիսկ անկարեւոր թվացող յուրաքանչյուր մանրուքի հանդեպ: Երգչախմբի կազմը շատ բազմազան է: Շատերը թողել են իրենց մասնագիտությունը եւ հաճույքով անդամագրվել արվեստին ծառայելու նվիրական գործին: Երգչախումբն առաջին մեծ քննությունը տվել է Լենինգրադում: Մեր համերգներն այնպես էին նվաճել Լենինգրադի հանդիսատեսին, որ մենք դարձել էինք Լենինգրադի ֆիլհարմոնիայի մշտական հյուրը եւ ամեն տարի գրանցված էինք նրանց համերգների ծրագրում: Ցավոք, վերջին տարիներին ֆինանսական դժվարությունների պատճառով չէինք կարողանում մեկնել Լենինգրադ, նաեւ արտասահման, որտեղ՝ Ֆրանսիայում, Ամերիկայում, Անգլիայում եւ այլուր անհամբեր սպասում էին մեր համերգներին: Հետագայում մաեստրոյի նվիրյալների թիվը մեծացավ, եւ նրանք իրենց աշխատանքով նպաստեցին երգչախմբի հաջողություններին (երգչախմբի նախկին եւ ներկայիս փոխտնօրեն Գրիգոր Ժամկոչյան, ներկայիս տնօրեն Մինաս Խաչատրյան, դաշնակահար Սեդրակ Երկանյան, դիրիժորներ Հարություն Օղաբաշյան, Կարո Ալեքսանյան, երգչախմբի բազմաթիվ վետերաններ, գումարած միլիոնավոր ունկնդիրներին): Երգչախմբի շուրջ 3000 համերգներն առանց բացառության ունեցել են մեծ հաջողություն: Գրեթե բոլոր համաշխարհային դասականներին ներկայացնող համերգների ավարտին՝ ի պատասխան չընդհատվող ծափահարությունների, մաեստրոն ներկայացնում էր մեր մշակույթի մեծ երախտավորների՝ Եկմալյանի եւ Կոմիտասի խմբերգերից, որոնք մեծ բավականություն էին պատճառում բոլոր ազգերի ունկնդիրներին: Մեր բոլոր համերգները անկախ նրանց հետ կապված դժվարություններից եւ նրանց պատճառած բնական հոգնածությունից, երգչախմբի համար յուրահատուկ տոներ են: Սակայն ինձ համար ցավալի է, որ մեր կատարումների մի մասն է ձայնագրվել կամ տեսագրվել, իսկ նրանց մեծագույն մասը մնացել է միայն մեր եւ ունկնդիրների հիշողության մեջ: Երբ մաեստրոյին հարցնում եմ՝ կյանքում ինչի՞ համար եք փոշմանել, նա ասում է. «Եղբորդ Ռուդոլֆի նկարները կան եւ կմնան, իսկ մեր տված բազմաթիվ համերգները չկան, եւ միայն հուշ են մնացել»: Այո, արտասահմանյան համերգների հաղթարշավի շրջանում լավագույն համերգները չեն ձայնագրվել կամ տեսագրվել: Բայց մենք հավատում ենք, որ կգան այն լավ ժամանակները, երբ Հայաստանի պետական երգչախումբը Չեքիջյանի ղեկավարությամբ նորից կներկայանա աշխարհի լավագույն բեմահարթակներում, կձայնագրվի ու կտեսագրվի, ներկայացնելով ու պահպանելով մեծագույն արժեքները: Չէ՞ որ այդ արժեքների շնորհիվ գոյատեւում է եւ կգոյատեւի մեր ժողովուրդը:

Մաեստրոն այսօր 70 տարեկան է, սակայն նրա կենսունակությունը եւ աշխատասիրությունը նույն բարձունքի վրա են եւ երգչախմբի ամենամեծածավալ ծրագրերի կատարումը տարբեր շրջագայություններում նույն մակարդակով, թերեւս ավելի հասուն, մենք կարող ենք ներկայացնել այսօր, եթե համապատասխան պայմաններ ընձեռվեն:

ԱԼԲԵՐՏ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ,
Հայաստանի ժողովրդական արտիստ, երգչախմբի մեներգիչ

ԵՎՐՈՊԱ

«Ճակատագրի սեւ շունը»՝ հոլանդերեն

«Արմինյըն միռոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի հունվարի 9-ի համարը տեղեկացնում է, որ Պիտեր Բալաքյանի մրցանակի արժանացած «Ճակատագրի սեւ շունը» հուշագրությունն օրերս «Deboekerij of Amsterdam» հոլանդական հրատարակչության կողմից լույս է ընծայվել «Het land van mijn grootmoeder» («Մեծ մորս երկիրը») խորագրով:

Գրքի հրատարակմանը նպաստել են այն խիստ դրական գրախոսականները, որոնք «Dutch Press»-ի էջերում հայտնվել են նոյեմբեր եւ դեկտեմբեր ամիսներին: Հեղինակը՝ Պիտեր Բալաքյանը, անցած հոկտեմբերին երկու օրով այցելել է Ամստերդամ, որտեղ հարցազրույցներ է տվել ինչպես տեղական թերթերին, այնպես էլ ռադիոկայաններին: Որպես պրոֆեսոր Թեո Մարթին վան Լինտի հյուրը, նա նաեւ դասախոսություն է կարդացել Լեյդեն համալսարանում, որտեղ վերոհիշյալ պրոֆեսորը դասավանդում է հայկական թեմաների շուրջ:

Սա լինելով գրքի առաջին եվրոպական հրատարակությունը, մաղթենք, որ նրա վաճառքն այնքան հաջող կլինի, որ կխրախուսի այլ երկրների հրատարակչներին դիմելու նույն քայլին:

Հ. Օ.

ԿԱՀԻՐԵ

Հոբելյանական ցուցահանդես եւ ասուլիս նվիրված Սարուխանին

Եգիպտահայ համայնքի լրատվական միջոցներից «Արեւ» օրաթերթն իր դեկտեմբերի 23-ի համարով տեղեկացնում է, որ երկրի մեծագույն թերթերից «Ալ-Ահրամի» գլխավոր շենքի մեծ դահլիճում դեկտեմբերի 6–17-ը բացվել է եգիպտահայ հանճարեղ ծաղրանկարիչ Ալեքսանդր Սարուխանի (1898–1977) հոբելյանական հետահայաց ցուցահանդեսը՝ կազմակերպված «Ալ-Ահրամ» հիմնարկության օժանդակությամբ եւ թերթի արվեստի բաժնի գլխավոր քննադատ Մաքրամ Հենեյնի, պարոնայք Կարո Ներսեսյանի եւ Հրանտ Քեշիշյանի ջանքերով:

Ըստ լրատվության, ցուցադրված 90 նկարները բազմակողմանիորեն եւ համապարփակ են ներկայացրել սիրված ու ճանաչված արվեստագետին, սկսած վիեննական՝ ուսանողական շրջանի 7 ածխանկար դիմանկարներից, երկրորդ համաշխարհային պատերազմի իր գլուխգործոց ծաղրանկարներից, վերջացրած ետպատերազմյան շրջանի քաղաքական ծաղրանկարներով:

Ցուցահանդեսի բացման օրն այցելուները նաեւ առիթ են ունեցել ձեռք բերելու ՀԲԸՄ-ի արաբերենով հրատարակած «Ալ. Սարուխան: Նրա կյանքը, արվեստն ու նվաճումները» խորագրով գեղարվեստական ալբոմը:

Ցուցահանդեսի ընթացքում ավելի քան հազար արվեստասերներ ըմբոշխնել են վարպետի արվեստը: Իսկ դեկտեմբերի 13-ին արաբական նույն թերթի ժողովների դահլիճում տեղի է ունեցել ծաղրանկարչին նվիրված ասուլիս, որը վարել են արվեստագետ Հրանտ Քեշիշյանն ու «Ռոզ-էլ Յուսեֆ» հանդեսի գլխավոր ծաղրանկարիչ Գոմաա Ֆարահը:

Զույգ ձեռնարկներով ավարտվել է արվեստագետի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված տոնակատարությունների շարքը:

Դպրոցական բոլոր դասագրքերը տրվելու են վարձակալությամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նոր ուսումնական տարվանից դպրոցական բոլոր դասագրքերը, որոնք տպագրվում են Համաշխարհային բանկի կողմից կառավարությանը տրամադրած վարկի հաշվին, նախատեսվում է ամբողջապես ներառել վարձակալական համակարգում: Այս մասին հայտնեցին կրթության եւ գիտության նախարարության ծրագրամեթոդական վարչությունում: Նշենք, որ ներկայումս դասագրքերը դպրոց «մտնում» են երկու ճանապարհով՝ շուկայից եւ վարձակալությամբ: Վարձակալության պայմանների համաձայն, դասագրքերի որոշ մասը (վարկի միջոցներով տպագրված) անվճար տրվում է դպրոցներին՝ արժեքի մեկ քառորդով աշակերտներին տրամադրելու համար, ապա, ուսարվա ավարտին, ետ է վերցվում: Այսպիսով, կրթօջախը չորս տարվա ընթացքում ստանում է դասագրքի լրիվ արժեքը, որն օգտագործվում է նոր դասագրքեր ձեռք բերելու համար:

ԿԳՆ ծրագրամեթոդական վարչության պետ Վիկտոր Մարտիրոսյանն ավելացրեց, որ սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներին դասագրքերն անվճար տրամադրելու համար անցած ուստարվանից սկսած ՀՀ կառավարությունը 10 տոկոսի ներդրում է կատարում:

Բյորնսյան ընթրիք առաջին անգամ Երեւանում

Շոտլանդացի բանաստեղծ Ռոբերտ Բյորնսին հայ ընթերցողը քիչ թե շատ գիտի: Ահա օգտագործելով առիթը, Հայաստանում միակ շոտլանդացի Արթուր Դանլոփը նախաձեռնում է մի միջոցառում, որն ունի 200 տարվա պատմություն եւ տոնվում է ամբողջ աշխարհում հունվարի 25-ին կամ որեւէ մոտակա օր շոտլանդացի բանաստեղծ Բյորնսի ծննդյան տարեդարձի առթիվ: Բյորնսյան ընթրիքն ավանդական շոտլանդական հասարակական իրադարձություն է, որի սկիզբը դրվել է բանաստեղծի մահվանից կարճ ժամանակ անց նրա մտերիմների կողմից: Նրա բանաստեղծությունները հոգեհարազատ են, ընթերցողի հետ զրուցում են հարուստ լեզվով՝ վեր հանելով առօրյա մտքերը, իսկ զավեշտի սուր ընկալումը եւ հումորի հրաշալի զգացումը միշտ ուղեկցել են բանաստեղծին, որից էլ ծնվել է Բյորնսյան ընթրիքի նշանաբանը՝ մեծ զվարճություն: Ներկայումս հրատարակված են բանաստեղծի 1000-ից ավելի գրքեր նաեւ երկեր:

Երեկ Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանատանը լրագրողների հետ հանդիպեց Արթուր Դանլոփը, որը մեկ տարի է Հայաստանում է եւ աշխատում է ֆինանսների նախարարության հետ, եւ իր իսկ նախաձեռնությամբ Հայաստանում առաջին անգամ անցկացնում է Բյորնսյան ընթրիք միջոցառումը: Միջոցառման ընթացքում ազգային տարազով եւ պարկապզուկի երաժշտության տակ մատուցվելու է Շոտլանդիայի ազգային կերակրատեսակներից հագիսը, որը պատրաստվելու է «Արմենիա» հյուրանոցի խոհանոցում: Անդրանիկ միջոցառումը, որը տեղի կունենա «Արմենիա» հյուրանոցում, ունի նաեւ բարեգործական նպատակ: Երեկոյի ընթացքում կկայանա բարեգործական վիճակախաղ: Գլխավոր մրցանակները տրամադրել են շվեյցարական եւ բրիտանական ավիաուղիները՝ Եվրոպայի եւ Լոս Անջելեսի երկկողմանի բիզնես կարգի ուղետոմս, նաեւ կան 10 խոշոր մրցանակներ: Միջոցառման ողջ հասույթը կհանձնվի տեղական «Փյունիկ» կենտրոնին՝ հաշմանդամ մարզիկների համար, եւ Գյումրիի որբանոցին՝ մոտավորապես 1000-ական ԱՄՆ դոլար: Այսպիսով, անցկացնելով ամենամյա Բյորնսյան ընթրիք միջոցառումը Երեւանը մտնում է Ռոբերտ Բյորնսի համաշխարհային ֆեդերացիայի մեջ:

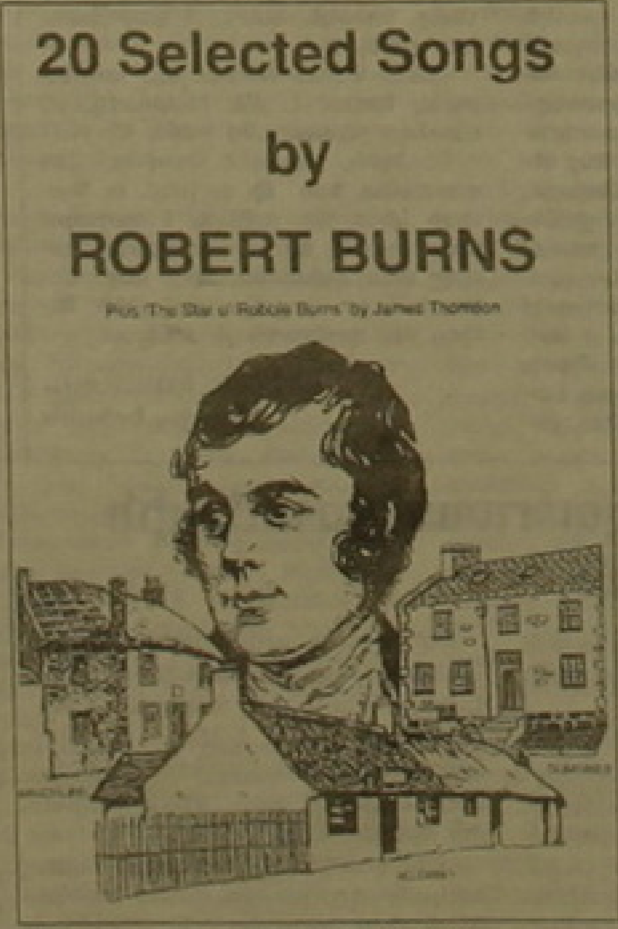

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅՐԵՆԻՔ-ՍՓՅՈՒՌՔ

Ժակ Հայրապետյան. «Մարտի 31-ին 10 հազար հայ կլինի մարզադաշտում»

Եվրո-2000-ի ընտրական խաղերի շրջանակներում մարտի 31-ին «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտում տեղի կունենա Ֆրանսիա-Հայաստան հանդիպումը: Բռնցքամարտի Եվրոպայի 1953 թ. չեմպիոն Ժակ Հայրապետյանը մեկն է այն ֆրանսահայ գործիչներից, որոնք եռանդագին զբաղվում են առաջիկա հանդիպման առթիվ հայ մարզասերների համախմբման աշխատանքներով: Ստորեւ որոշ կրճատումներով թարգմանաբար ներկայացնում ենք Փարիզի «Աշխարհ» թերթին նրա տված հարցազրույցը:

– Դուք առաջին ֆրանսահայն էք, որ հասաք մարզական բարձր նվաճումների՝ 1953 թ. դառնալով բռնցքամարտի Եվրոպայի չեմպիոն: Բայց այսօր մենք չենք խոսի ոչ Ձեր մարզական կարիերայի, եւ ոչ էլ նույնիսկ Ձեր անձի մասին: Հայտնի է, որ դեռ պատանեկան տարիներից զբաղվում էք հայանպաստ գործունեությամբ:

– Ես մշտապես կապված եմ եղել իմ հայկական արմատներին: Իմ բազմաթիվ ուղեւորությունների ընթացքում հանդիպումներ եմ ունեցել հազարավոր մարդկանց, այդ թվում Հայաստանի եւ սփյուռքի հայերի հետ: Բարեկամներ ունեմ ամեն տեղ, նույնիսկ Հոնկոնգում:

– Բռնցքամարտիկը կարո՞ղ է արդյոք հիմնավորապես խոսել ֆուտբոլի մասին:

– Չնայած տեխնիկական տարբերություններին, երկու մարզաձեւերն էլ իրենց հիմքում ընդհանրություններ ունեն: Օրերս ֆրանսահայ մի խումբ երիտասարդներ ինձ հեռաձայնեցին, ասելով, որ հիանալի կլիներ, եթե հանդիպեինք եւ զրուցեինք մարտի 31-ի Ֆրանսիա-Հայաստան խաղից առաջ: Արդեն հանդիպումներ եմ անցկացրել ֆրանսահայոց տարբեր մարզական կազմակերպությունների, ինչպես նաեւ ՀԲԸՄ-ի ներկայացուցիչների հետ: Մասնավորապես, երեք տասնյակ հայ երիտասարդների հանդիպման ժամանակ որոշվեց մարտի 31-ին Ֆրանսիա-Հայաստան խաղի օրը «Ստադ դը Ֆրանսում» հավաքել 10 հազար հայերի: Համատեղ ուժերով կկարողանանք իրականացնել այդ երազանքը:

– Դա Ձեզ իրագործելի՞ է թվում:

– Այն, ինչ սկզբում ուտոպիական էր թվում, իրողություն կդառնա, եթե դիմենք հայերի հոգու զգայուն լարերին: Ես առիթ ունեցա բազմիցս դրանում համոզվելու Ֆրանսիայում եւ արտերկրում: Պետք է արթնացնել նրանց հայկականությունը: Ես համոզված եմ, որ մենք կապահովենք 10 հազար հայ հանդիսականների ներկայությունը, գուցե նույնիսկ գերազանցենք այդ թիվը:

– Այժմ մի նենգ հարց. ֆրանսահայերը մարտի 31-ին ինչպե՞ս են որոշելու, թե որ թիմին են իրենք պաշտպանելու:

– Դա դժվար չէ: Ամեն դեպքում հաղթողը «մենք» ենք լինելու: Իհարկե, մի կողմից մենք պաշտպանելու ենք Հայաստանի հավաքականին, բայց մյուս կողմից՝ Ֆրանսիայի հավաքականին, որին սովորաբար պաշտպանում ենք որպես Ֆրանսիայի քաղաքացիներ: Անհնար է մոռանալ աշխարհի 1998 թ. առաջնությունում Ֆրանսիայի հավաքականի փայլուն ելույթները, հավաքական, որի կազմում նաեւ հայեր կան: Թող հաղթի ուժեղագույնը: Անձամբ ես կուզենայի, որ այդ երեկո...

– Դավիթը հաղթի Գողիաթի՞ն:

– Ինչո՞ւ ոչ: Ես կուզենայի, որ այդ երեկո մենք ունենայինք թե ֆրանսիական, թե հայկական դրոշներ: Իհարկե, Հայաստանի թիմը երկրպագուների կարիքը շատ կզգա: Դեռ այդ հանդիպումից չորս օր առաջ՝ մարտի 27-ին նա պետք է խաղա Ռուսաստանի հավաքականի դեմ: Դա կլինի դժվար հանդիպում: Մենք կփորձենք մարզադաշտում տեղավորվել խմբովին, մարզադաշտի մի կողմում, որպեսզի լինենք հեռուստախցիկների տեսադաշտում: Մեր ընդհանուր բարեկամ, Էքս Ան Պրովանս քաղաքի բնակիչ Ալբեր Առուբանյանը այս նպատակով կօգտագործի իր հնարավորությունները: Իհարկե, սպորտը եւ քաղաքականությունը տարբեր բաներ են, բայց կարծում եմ, որ հայերի զանգվածային ներկայությունը որոշ ազդեցություն կունենա ֆրանսիացի սենատորների վրա, որոնք պետք է քննարկեն Հայոց ցեղասպանության առնչվող օրինագիծը: Մենք ֆրանսիացիներ ենք, բայց չենք մոռանում մեր արմատները: Ահա թե ինչու պետք է երկու դրոշ ունենանք: Մարզադաշտում ՍԵնաշին ուղղված պաստառներ պարզելու կամ բղավելու կարիքը չի լինի: Ամեն ինչ իր տեղն ունի: Այդ օրը մարզական օր կլինի: Միայն թե կարեւոր է, որ մեզ հաշվի առնեն, որ հեռուստատեսությամբ դիտեն Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի ազգային դրոշների գույներով ներկված մեր երեսները:

– Այդ օրը բազմաթիվ հայեր առաջին անգամ կայցելեն ժամանակակից եւ ընդարձակ «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտ: Բայց այդ հանդիպման օրը հանդիսականները կլցնե՞ն արդյոք մարզադաշտը:

– Կարծում եմ, մարզադաշտը լեփ-լեցուն կլինի, քանի որ բազմահազար հանդիսականներ կգան դիտելու Ֆրանսիայի հավաքականի խաղը: Մենք բոլորս դեռ չենք մոռացել անցյալ տարվա ամռան հրճվանքը: Բացի դրանից, Ֆրանսիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան հրավերներ կուղարկի: Հիշենք, օրինակ, աշխարհի առաջնությանը հրավիրված 9 հազար կանանց: Այս անգամ էլ մարդիկ կգան ամբողջ ընտանիքներով:

– Իսկ 1999 թ. սեպտեմբերին տեղի կունենա Հայաստան-Ֆրանսիա պատասխան հանդիպումը, եւ մեր բարեկամ Ալբեր Առուբանյանն արդեն այդ ուղղությամբ գործունեություն է ծավալել:

– Այո, խաղը տեղի կունենա սեպտեմբերի 8-ին Երեւանում: Ալբեր Առուբանյանն իրոք արդեն գործի է դրել իր կապերն ու հնարավորությունները: Մենք մեր ջանքերը կմիավորենք նրա հետ:

– Մեր թերթի էջերը մշտապես բաց կլինեն այդ երկու գործողությունների լուսաբանման համար:

– Շնորհակալություն: Մենք պետք է օգտագործենք առիթը, համագործակցենք եւ լայնորեն օգտագործենք ֆրանսահայ համայնքի լրատվամիջոցները: Հեռացասկի Եվրոպայի ռեկորդակիր Ռոբերտ Էմմիյանը, ծյուդոյի աշխարհի նախկին չեմպիոն Բեռնար Չուլույանը, ջրագնդակի Ֆրանսիայի հավաքականի նախկին ավագ Արման Միքայելյանը եւ անձամբ ես մտնում ենք այս միջոցառումների կազմակերպման «պատվո հանձնախմբի» մեջ: Ինչ վերաբերում է մարտի 31-ին, հարկ է նշել, որ հայկական շահագրգիռ միություններից յուրաքանչյուրը հունվարին Ֆրանսիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայից կստանա պատվիրաթերթեր եւ յուրաքանչյուրը կկարողանա տոմսերի հայտեր ներկայացնել, ընտրել դրանց գները եւ մարզադաշտի տեղերը: Հարկավոր է այս բացառիկ իրադարձությանը մասնակից դարձնել հնարավորին չափ շատ հայերի, նույնիսկ նրանց, ովքեր երբեք չեն եղել մարզադաշտերում:

Կուզենայի, որ հանդիպումն իսկական հրավառության առիթ դառնար: Ֆրանսահայերը պետք է ջանան եռանդուն լինել, նորանոր մարզասերների ներգրավել այս միջոցառման մեջ: Համոզված եմ, որ 10 հազար հայ հանդիսականների թիվը վաղը կարող է մեզ փոքր թվալ: Չմոռանանք, թե ֆրանսահայերը որքան շատ են այս երկրում: Խանդավառությունը պետք է իշխի մեր շարքերում: Կարծում եմ՝ դա ինքնին հաղթանակ է:

Պ. Ռ.

Ընկերական հանդիպումներ

Ֆրանսիա-Մարոկկո՝ 1-0

Ուժերի նոր փորձամրցում անցկացրեց ֆուտբոլի աշխարհի չեմպիոն Ֆրանսիայի հավաքականը: Նա Մարսելում ընկերական խաղում ընդունեց Մարոկկոյի հավաքականին, որն իրեն բավականին լավ էր դրսեւորել աշխարհի վերջին առաջնությունում: Հանդիպումն ավարտվեց դաշտի տերերի հաղթանակով, 1-0 հաշվով: Հաղթական գոլը 47-րդ րոպեին խփեց Յուրի Ջորկաեֆը: Սա նրա 50-րդ ելույթն էր Ֆրանսիայի հավաքականի կազմում եւ մրցակիցների դարպասը խփած 20-րդ գոլը:

Հիշեցնենք, որ Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի հավաքականները հանդես են գալիս Եվրոպայի առաջնության միեւնույն 4-րդ խմբում: Իսկ նրանց առաջին հանդիպումը տեղի կունենա մարտի 31-ին:

Իսրայել-Էստոնիա՝ 7-0

Իսրայելական ֆուտբոլը վերելք է ապրում: Դրա վկայությունն է նաեւ երկրի ազգային հավաքականի հաջող ելույթները: Մի քանի օր առաջ տեղի ունեցած Իսրայել-Էստոնիա խաղում դաշտի տերերը ոչ մի հույս չթողեցին էստոնացիներին: Իսրայելի հավաքականը հաղթեց 7-0 հաշվով:

ԿԱՊԵՐ

Հունաստան-Հայաստան մարզական կապերը սերտանում են

ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար Իշխան Զաքարյանը հյուրընկալել էր Հայաստանում Հունաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Պանայոտիս Զոգրաֆոսին: Ինչպես ասացին սպորտավարչության լրատվության բաժնում, հանդիպման ժամանակ, որն անցել է բարեկամական ջերմ մթնոլորտում, արծարծվել են երկու երկրների մշակույթի եւ սպորտի ամրապնդման հարցեր: Վաղը պրն Զաքարյանը պաշտոնական այցով կմեկնի Հունաստան: Նրա հետ կմեկնեն նաեւ սպորտի վաստակավոր վարպետներ, աշխարհի եւ Եվրոպայի բազմակի չեմպիոններ, ներկայումս մարզաձեւերի հանրապետության ֆեդերացիաների նախագահներ Բենուր Փաշայանը (հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտ) եւ Ստեփան Սարգսյանը (ազատ ոճի ըմբշամարտ): Իշխան Զաքարյանը կհանդիպի Հայաստանի մշակույթի եւ սպորտի նախարարի, փոխնախարարի, երկրի ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահի հետ: Մեր պատվիրակության անդամները կծանոթանան տեղի ֆեդերացիաների աշխատանքներին, կլինեն հայկական համայնքում, հայ մարզական օջախներում: Իշխան Զաքարյանը կարեւոր պայմանագրեր կկնքի Հունաստանի մշակույթի եւ եւ սպորտի նախարարության հետ: Ընթացիկ տարում կիրականացվեն երկու երկրների մարզական պատվիրակությունների փոխանակումներ, կանցկացվեն համատեղ ուսումնամարզական հավաքներ Հունաստանում, Հայաստանում (Ծաղկաձոր): Նախատեսվում է, որ մեր հանրապետության մի քանի մարզական լրագրողներ ուսումնական դասընթացի կմեկնեն բարեկամական երկիր:

ՇԱԽՄԱՏ

Միանձնյա առաջատարը Կասպարովն է

Վեյկ ան Զեեի սուպերմրցաշարում անցկացվեցին 5-րդ տուրի հանդիպումները:

Մրցաշարի միանձնյա առաջատար դարձավ Գարրի Կասպարովը, որը սեւ խաղաքարերով պարտության մատնեց Դմիտրի Ռեյնդերմանին: Այս երիտասարդ շախմատիստը վերջին շրջանում որոշակի հաջողությունների է հասել (մասնավորապես, նա հաջող հանդես եկավ Եվրոպայի առաջին խմբի ընտրական մրցաշարում եւ աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլի մասնակից դարձավ), իսկ այս պարտիայում հանդիպելով աշխարհի չեմպիոնի հետ, համարձակորեն պայքարի մեջ մտավ: Սակայն Կասպարովը հստակ խաղով ամեն ինչ դրեց տեղն ու հանդիպումն ավարտեց իր օգտին:

Եվս երկու հանդիպում ավարտվեց կողմերից մեկի հաղթանակով: Վեսելին Թոփալով-Լյուկ վան Վելի պարտիայում սուր, սակայն կարճատեւ պայքարից հետո Թոփալովը հաղթեց մրցակցին: Փորձառու Յան Թիմանը առավելության հասավ Ռուսթամ Կասիմջանովի նկատմամբ: Հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդը, որը մինչ այդ Կարպովի հետ գլխավորում էր աղյուսակը, բավարարվեց ոչ-ոքիով. նա խաղաղ դաշինք կնքեց Իվան Սոկոլովի հետ: Ոչ-ոքի ավարտվեցին նաեւ Ալեքսեյ Երմոլինսկի-Վասիլի Իվանչուկ, Ալեքսեյ Շիրով-Պյոտր Սվիդլեր, Եռուն Պիկետ-Վլադիմիր Կրամնիկ հանդիպումները:

5 տուրից հետո աղյուսակը գլխավորում է Կասպարովը՝ 4,5 միավոր: Կես միավոր պակաս է վաստակել երկրորդ տեղում ընթացող Անանդը: Ահա թե ինչպիսին են մյուս մասնակիցների արդյունքները. Շիրով, Թոփալով, Կրամնիկ, Իվանչուկ՝ 3-ական, Սվիդլեր, Թիման, Պիկետ՝ 2,5-ական, վան Վելի՝ 2, Սոկոլով, Կասիմջանով՝ 1,5-ական, Ռեյնդերման, Երմոլինսկի՝ 1-ական միավոր:

ԹԵՆԻՍ

Առաջնության խոշոր անակնկալները

Ավստրալիայի բաց առաջնության երրորդ շրջանի խաղերում խոշոր անակնկալներ գրանցվեցին: Հետագա պայքարից դուրս մնացին համաշխարհային դասակարգման առաջին տասնյակի թենիսիստներ Թիմ Հենմանը (Անգլիա) եւ Պատրիկ Ռաֆթերը (Ավստրալիա): Առաջինը 6-7, 3-6, 5-7 հաշվով պարտություն կրեց շվեյցարացի Մարկ Ռոսեից, իսկ երկրորդը զիջեց շվեդ Թոմաս Էնկվիստին՝ 4-6, 6-4, 4-6, 4-6: Այս թենիսիստը վերջին շրջանում բավականին հաջող է խաղում, այս տարի նա դեռ ոչ մի պարտություն չի կրել: Հաջորդ հանդիպումը Էնկվիստը կանցկացնի ավստրալացի մեկ այլ թենիսիստի՝ Մարկ Ֆիլիպուսիսի հետ, որը երրորդ շրջանում 3-6, 6-3, 6-4, 6-1 հաշվով հաղթեց սլովակ Յան Կրոսլյակին: Նշենք նաեւ Սլովակիայի մյուս ներկայացուցչի՝ Կարոլ Կուչերայի հաղթանակը 18-ամյա ռուսաստանցի Մարատ Սաֆինի նկատմամբ (6-2, 6-3, 6-2):

Այժմ, երբ պայքարից դուրս են մնացել համարյա բոլոր ուժեղագույնները, համաշխարհային դասակարգման ցուցակում թիվ առաջին թենիսիստ, ամերիկացի Փիթ Սամփրասին ետ մղել կարող է միայն նրա հայրենակից Անդրե Աղասին: Բայց դրա համար նա ոչ միայն պետք է հաղթի առաջնությունում, այլեւ անհրաժեշտ քանակությամբ միավորներ վաստակի:

Կանանց մրցաշարում եւս խոշոր անակնկալ տեղի ունեցավ. աշխարհի թիվ երեք թենիսիստուհի Յանա Նովոտնան (Չեխիա) չկարողացավ լուրջ դիմադրություն ցույց տալ երիտասարդ իսպանուհի Մարիա-Անտոնիա Սանչես-Լորենցոյին եւ պարտություն կրեց (3-6, 0-6): Հաջորդ շրջան մտավ Ուիլյամս քույրերից ավագը՝ Վենուսը: Ամերիկուհին հաղթեց Ռուքսանդրա Դրագոմիրին (Ռումինիա):

ՌԱԼԼԻ

Անցկացվեց առաջին փուլը

Մոնտե Կառլոյում անցկացվեց ավտոռալլիի աշխարհի առաջնության առաջին փուլը՝ Մոնակոյի մրցանակի խաղարկությունը:

Պետք է ասել, որ մրցուղին (425 կմ) շատ բարդ էր: Արշավորդների գործը շատ էին դժվարացնում եղանակային պայմանները՝ ձյուն, սառույց: Ասենք, որ այդ պատճառով մրցումների հենց առաջին օրը պայքարից դուրս մնաց աշխարհի նախկին չեմպիոն Կառլոս Սայնսը (Իսպանիա): Նրա մեքենան դուրս սահեց մրցուղուց եւ բախվեց սյուներից մեկին: Բարեբախտաբար, մրցորդին եւ նրա տուրմանին ոչինչ չեղավ, բայց մեքենան լրջորեն տուժեց:

Փուլի հաղթող դարձավ աշխարհի չեմպիոն Թոմի Մյակինենը (Ֆինլանդիա), որը հանդես է գալիս «Միցուբիշի» մակնիշի ավտոմեքենայով: Մրցանակային երկրորդ տեղը գրավեց նրա հայրենակից Յուհա Կանկունենը («Սիբարու»), իսկ երրորդը աշխարհի ուժեղագույն ավտոարշավորդներից մեկն էր՝ բրիտանացի Կոլին Մաքրեյը («Ֆորդ»): Հաշվարկային միավորներ վաստակեցին նաեւ ֆրանսիացիներ Դիդիե Օրիոլը («Տոյոտա»), Ֆրանսուա Դելեկուրը («Ֆորդ») եւ բելգիացի Բրունո Տիրին («Սուբարու»):

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԲԱԶՄԱԹԻՎ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐԻ ԽՆԴՐԱՆՔՈՎ ԱՅՍՈՒՀԵՏ «ԱԶԳԻ» ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԿՏՊԱԳՐՎԻ ԽԱՉԲԱՌ, ԻՍԿ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՇԱԲԱԹՕՐՅԱ «ԱԶԳ»-Ի ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ՄԵԾ ԽԱՉԲԱՌԸ, ԴՈՒՔ ԿԱՐԺԱՆԱՆԱՔ

ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿԻ:

ՃԻՇՏ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՍՏԱՆԱԼ ՇԱՀԱԾ ՄՐՑԱՆԱԿԸ:

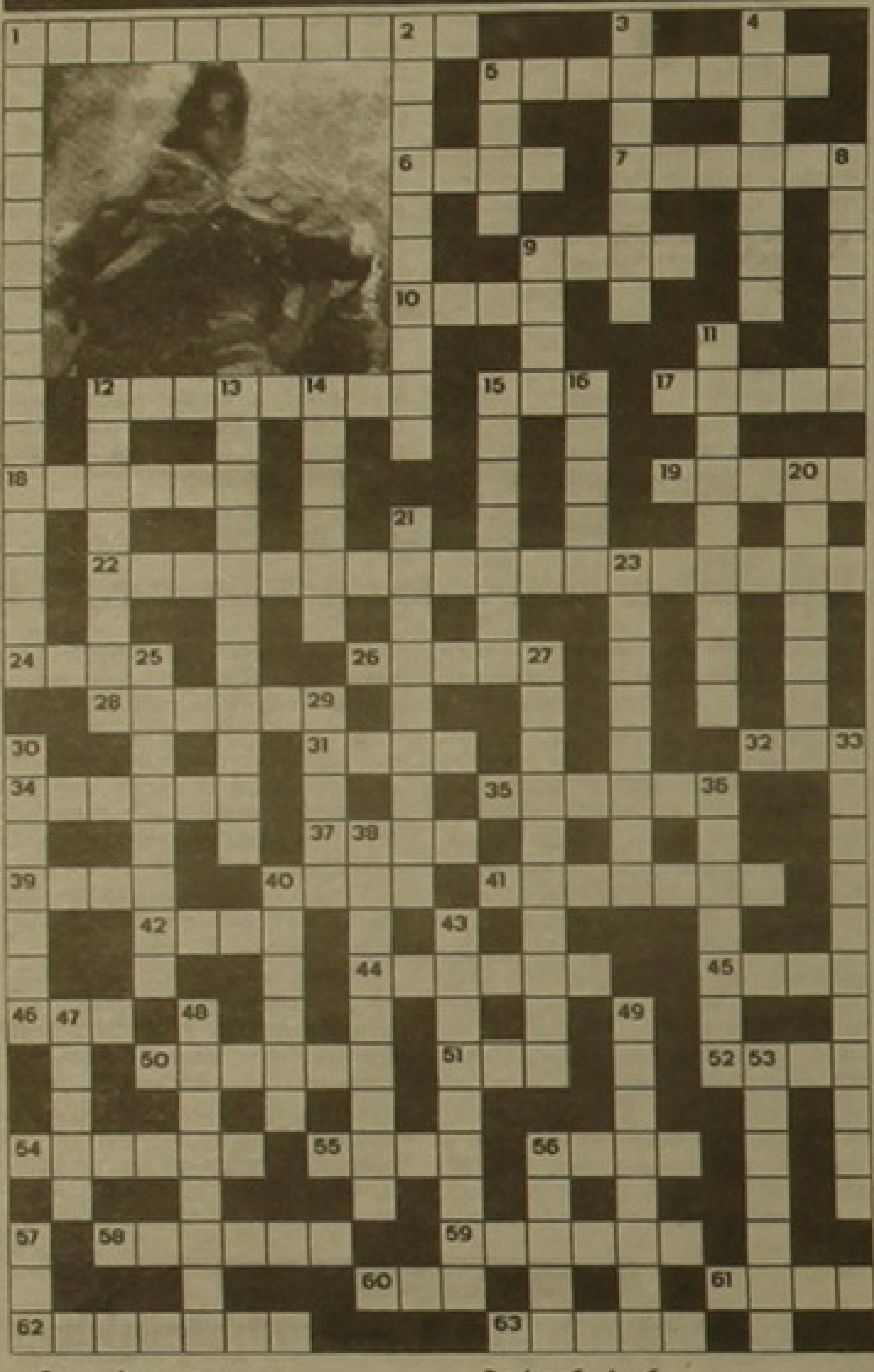

Ուղղահայաց

1. Խորհրդավոր, «ժպտացող կանանց գլուխներ» ճանդակող եւ նկարող վերածննդի դարաշրջանի իտալացի մեծ վարպետ: 2. Սարդարապատի ճակատամարտին նվիրված հուշահամալիրի հեղինակը: 3. Պետություն Կենտրոնական Եվրոպայում: 4. Չկնատեսակ: 5. Պետություն Աֆրիկայում: 8. Լողացող կենդանիների խումբ: 9. Միազանգող սար: 11. Հայ գեներալ, որը մասնակցել է 1828-29 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմին: 12. Չկցավոր, ...: 13. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդությունները ախտորոշելու համար կատարվող գրառում: 14. Վաղ գարնանը ծաղկող սոխուկավոր ծաղիկ: 15. ԱՄՆ-ի քաղաքական գործիչներից: 16. Քաղաք Կիլիկիայում, ուր տեղի են ունեցել հայկական ջարդեր: 20. Բնորոշ հոտով, անգույն, խեղդող գազ, ազոտի եւ ջրածնի պարզագույն միացություն: 21. Հին հունական քաղաքներում միջնաբերդ: 23. Պարբերական համակարգի ռադիոակտիվ տարր: 25. Երաժշտական ստեղնավոր գործիք: 27. Բանաստեղծության տեսակ: 29. «Բաց անկողին» վեպի հեղինակը: 30. Հրեաների նախահայրը: 33. Հայաստանի մայրաքաղաքներից: 36. Թագավորի անմիջական շրջապատը, որը կազմված էր բարձր խավի ներկայացուցիչներից: 38. Անգլիացի բժիշկ, որն առաջինն է նկարագրել նյարդային համակարգի քրոնիկական շարժողական ֆունկցիաների խանգարմամբ ընթացող հիվանդությունը: 40. Ռուս նկարիչ, «Իստանացի պարուհին» կտավի հեղինակը (հայազգի բժիշկ Արամ Աբրահամյանի հավաքածու): 43. Եթովպիայի մայրաքաղաքը: 47. Սաշկային հիվանդություն: 48. Իտալացի նկարիչ, XVII դ. գեղանկարչության մեջ ռեալիստական ուղղության հիմնադիրը: 49. Երաժշտական ստեղծագործություն: 53. Սուլֆաթենզոլաթթվի իմիդ, անգույն, քաղցրահամ բյուրեղ: 56. Ալ. Դյումայի հերոսուհիներից: 57. Միադեսի, արքայի ծիսական Արեւելքում:

Հորիզոնական

1. Բաժին, որտեղ զբաղվում են փոքրածավալ աշխատանքներով կամ գիտական ուսումնասիրություններով: 5. «Քամելիազարդ տիկինը» ստեղծագործության հիման վրա գրված Վերդիի հայտնի օպերան: 6. Պտղատու ծառերով տարածք: 7. Չինաստանին պատկանող կղզի: 9. Հեստագոտելու նպատակով վերցված ապարի կամ քարածխի բարակ շերտ: 10. XVIII դարի ամերիկացի ռազմիչ, որի անունից է առաջացել «...դատաստան» տերմինը: 12. Օձի տեսակ: 15. Վոլգայի վտակներից: 17. Ռուս հայտնի դիմանկարիչ: 18. Ծխային արժեքով եւ ուղղությամբ ռոոշվող մեծություն: 19. Հայ տպագրիչ, հասարակական-քաղաքական գործիչ: 22. Երկրաբանության ճյուղ: 24. Պտղաբերության աստվածուհին ասորաբաբելական դիցաբանության մեջ: 26. Կառագը հալելու ժամանակ առաջացած նստվածք: 28. Հունական ավանդազրույցի հերոս, Մինոտավրոս հրեշի համար լաբիրինթոս կառուցած ճարտարապետ Դեդալոսի որդին: 31. Թեբե քաղաքի հովանավոր Աստվածը հին եգիպտական դիցաբանության մեջ: 32. Աշակերտի ցանկապատված: 34. Սահմանադրական տոն: 35. Ռուսական էստրադայի երգչուհի, աստղ: 37. Արեւմտյան Սամոայի մայրաքաղաքը: 39. Երկարակյաց նիզակ: 40. Մարդկանց հասցված չարիք, ...: 41. Մարդկանց եւ կենդանիների մարսողական օրգան: 42. Բակլազգի բույս: 44. Օրենքների ժողովածու: 45. Իներտ գազ, որն օգտագործվում է լուսատեխնիկական արդյունաբերության մեջ: 46. Նյութ, որից կերտված են Մաղամ Տյուսոյի թանգարանի ֆիգուրները: 50. Կապի քաղաքից: 51. Հանգած հրաբխային լեռնազանգված հայկական լեռնաշխարհում: 52. Դրամապանակ, ...: 54. Պատուհանների կամ դռների վրա արված պատկերային կամ սյուժետային ռելիեֆով կոմպոզիցիա: 55. Գյուղ Արեւմտյան Հայաստանում, Վանի վիլայեթում: 56. Լատինական Ամերիկայում շատ օգտագործվող թեյաբույս: 58. Բուդդայական ժայռափոր տաճարներով հարուստ բնակավայր Արեւմտյան Հնդկաստանում: 59. Քիմիական տարր, արծաթագույն մետաղ: 60. Թութակի տեսակ: 61. Թերակղզի Ասիայում: 62. Զովացուցիչ ըմպելիք: 63. Ռումինական ժողովրդական երգ:

Կազմեց է. ՄԿՐՏՉՅԱՆԸ

KalTrade (Swiss),S.A

Armenia Division

Առաջարկում ենք ալյուր՝ անասնակերի եւ սպիրտի արտադրության համար.
1 կգ - 65 դրամ:

Երեւան, Մոսկովյան 24-6, հեռ./ֆաքս
524 343, 526 444

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

«ԷՐԵԲՈՒՆԻ» հյուրանոցի ադմինիստրացիան պայմանագրային եւ մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում 20-40 տարեկան կանանց եւ տղամարդկանց, հետեւյալ մասնագիտությունների գծով՝

1. ԱԴՄԻՆԻՍՏՐԱՏՈՐՆԵՐ
2. ՀԱՐԿԻ ՀԵՐԹԱՊԱՀՆԵՐ
3. ՄԱՏՈՒՑՈՂՆԵՐ
4. ՎԵՐԵԼԱԿԱՎԱՐՆԵՐ
5. ՎԵՐԵԼԱԿԻ ՄԵԽԱՆԻԿՆԵՐ
6. ՄԱՏՈՒՑՈՂՆԵՐ
7. ՓԱԿԱՆԱԳՈՐԾՆԵՐ
8. ՀՅՈՒՍՆԵՐ
9. ՇՎԵՅՑԱՐՆԵՐ
10. ՀԱՎԱՔԱՐԱՐՆԵՐ

Պայմանների հետ ծանոթանալ «Էրեբունի» հյուրանոցի կադրերի բաժնում առավոտյան ժամը 10-ից մինչեւ 15-ը, ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՅՑԵՐ

23 հունվար

Հ1

10.05 Մարդը եւ բնությունը
10.35 Լիամետրաժ մուլտֆիլմ «Պինոքիո»
12.05 Փարիզ, ես քեզ սիրում եմ
12.40 Գ/Ֆ «Լեռնային վիճաբանություն» (1-ին, 2-րդ մասեր)
15.10 «Անի» լարային քառյակ. «Շլյագերներ»
15.25 Եվրոպական նորաձեւություն
15.50 Մարզաշխարհ
16.20 Ռուբիկոն
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմներ «Ալիկը, որ հավատում էր մինչեւ վերջ», «Ձմեռային նորաձեւություն»
17.30 Գ/Ֆ «Ողերի շիրակալը»
19.15 Խորան լույս
19.25 Կարծիք
20.00 Հայլուր
20.40 Շոկ
20.50 Տարեկան
21.00 Զինուժ
21.35 Բոհեմ
22.15 Ինչ կա-չկա
23.45 Գ/Ֆ «Անտառների արարածը»

Հ2

11.05 Սուրհանդակ (կրկնություն)
11.25 Պարային մարմնամարզություն (բոդի ռենս)
12.00 Մուլտծրագիր
13.00 Ոչ նման այլոց մարդկանց կյանքը
13.15 Գ/Ֆ «Յանկիների անհավատալի արկածները Աֆրիկայում»
14.45 Հրապարակ
14.55 Մուլտ սենյակ
15.15 «03» բժիշկներ եւ հիվանդներ
15.35 Վ/Կ «Աստվածների զաղտնիքները»
16.55 Իգոր Կռուտոյի համերգը
17.40 Հեմայիկ
18.00-19.00 Ընդմիջում
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.45 Գ/Ֆ «Ընտացածները»
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Անիվ
22.15 Հեռարձակում վարում է Աննա Իսրայելյանը. ՀՀ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանի մասնակցությամբ
23.10 VIDEOART
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Գիշերային կինոսրահ. Նաստասիա Կինսկին, Չարլի Շինը «Անկման արագություն» ֆիլմում
01.35 Սուրհանդակ
02.00 Ռոմանա Բաբայանը «Իմպոտենտը» ֆիլմում

ՕՌՏ

9.00 Գ/Ֆ «Կոորդինատներն անհայտ են»
10.30 Մուլտիպլիկացիոն կինոնկար «Միսալների կղզին»
11.00 Նորություններ
11.15 Հոգեւոր հովվի խոսքը. մետրոպոլիտ Կիրիլ
11.30-11.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Կենդանիների աշխարհում
16.55 Ֆուտբոլ. Համագործակցության երկրների չեմպիոնների գավաթ. «Սկոնտո» (Ռիգա)-«Դինամո» (Կիեւ). 2-րդ խաղակես
17.55 Խելոքներ եւ խելացիներ
18.20 Ինչպես է դա եղել
19.00 Նորություններ
19.20 ՀՈՒՄ-Սառոյի
19.45 «Երալաշ»
20.00 Գ/Ֆ «Բացել ուշիկանությունն է»
22.00 Ժամանակ
22.50 Սերիալ «Գաղտնի նյութեր»
00.30 Հոկեյ. Եվրալիգա. 1/2 եզրափակիչ
(01.15 Նորություններ)
02.50 Գ/Ֆ «Ընկած հրեշտակները»

ՌՏՌ

9.00 Գ/Ֆ Երեխաների համար. «Նավապետի Չիժիկը»
10.30 Մուլտծրագիր
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.50 Հեռուստախաղ «Հայրերը մենկին»
12.35 Մեր առաջին հայացքից
13.00 Պողիում դ'արս
13.30 Ընտանեկան հոգսեր Նատալյա Վարլեյի հետ
14.00 «Մի շաբաթ Սանտա Բարբարայում»
15.00, 21.00 Լուրեր
15.35 Գ/Ֆ «Վիտկա Շուշուան եւ ավտոմեքենան»
16.50 50x50 կրաճնած աստղ
17.55 Գ/Ֆ «Մի արջնաթրեք ճնած ծանը»
20.00 Իմ ընտանիքը
21.45 Նիկոլայ Սլիչենկոն «Աստղերի հրապարակում»
23.10 Պրեմիերա. Գ/Ֆ «Նոռմա Ջինը եւ Մերիլինը» (ԱՄՆ)
01.10 Թեժ տանգոյակ
02.05 «Արագություն». օդանավերի ավտոշարժ

24 հունվար

Հ1

10.05 Առավոտ լույսի
10.15 Բարեւ
11.15 Զտարանակ
11.30 Երաժշտական ծրագիր «Նոն ստոպ»
11.45 Շախմատ-64
12.00 Զինուժ
12.30 Կինոնկար-համերգ «Պարի շիրակալը»
14.05 Գ/Ֆ «Ծեր կախարդի սխալը»
15.15 Հեռուստաթատրոնի տեսադարանից. «Մեր աստղերի տակ»
17.00 Հեռուստախաղ «Ֆորտ Բոյարի բանալիները»
18.35 Մուլտֆիլմ «Անտառակ թութակի վերադարձը» (1-3 մասեր)
19.00 Ծիծաղի տուն
20.00 Խորհրդարանական ժամ
20.35 Դեսից-դենից
21.00 Օրակարգ
21.35 Կիրակի
22.20 8 1/2. Գ/Ֆ «Զգուշացեք, դռները փակվում են»

Հ2

11.05 Սուրհանդակ (կրկնություն)
11.25 Պարային մարմնամարզություն (բոդի ռենս)
12.00 Ոչ նման այլոց մարդկանց կյանքը
12.15 Մուլտծրագիր
13.00 Գ/Ֆ «Վիրտուալ իրականություն»
14.30 Հրապարակ
14.40 Սամուելի խոհանոց
14.55 Վ/Կ «Աստվածների անվախությունը»
16.05 Ի դեպ
16.30 «Գորտ-արքայադուստրը» մուլտկինոնկարը
17.10 Գիտարշավ
18.00-19.00 Ընդմիջում
19.00 Կիրակիից-կիրակի. «Ռոսաշրջան» մարտաֆիլմը (մաս 1-ին)
21.10 Սամուելի խոհանոց
21.30 Հուշեր անմուն «Ուրախ գիշերներից»
22.15 Ռզնի-շոու. «Օդում, ջրում եւ ցամաքում»
22.30 «Յոթ ֆար» լրատվական-վերլուծական ծրագիրը
23.00 Գ/Ֆ «Հասուցում»
00.30 Յոթ ֆար

ՕՌՏ

9.00 Գ/Ֆ «Իմ ընկեր Կոլկան»
10.30 Դիսնեյ-ակումբ. «Բաղային պատմություններ»
11.00 Նորություններ
11.15 Անգլուշ նոթեր
11.30 Քանի դեռ բոլորը տանն են
12.05 Վաղորդյան աստղ
12.55 Ծառայում եմ Ռուսաստանին
13.25 Նվագիր, հարմոն սիրելի
13.50 Գյուղական տեղեկագիր
14.20 Սերիալ «Նավապետ Կուստոյի բոլոր ճանապարհորդությունները»
15.25 Ծիծաղի համայնապատկեր
15.55 Ֆուտբոլ. Համագործակցության երկրների չեմպիոնների գավաթ «Դինամո» (Թբիլիսի)-«Սպարտակ» (Մոսկվա)
(16.45 Նորություններ)
17.50 Դիսնեյ ակումբ. «Չիպոլնը եւ Պումբան»
18.15 Դիսնեյ ակումբ «Չիպը եւ Դեյլը շտապում են օգնության»
18.55 Պատմության անիվը
19.40 «Երալաշ»
20.00 Գ/Ֆ «Սերը եւ աղավնիները»
22.00 Ժամանակ
22.35 Գ/Ֆ «Ծախուները ծախուների դեմ»
00.30 Նորություններ
01.45 Հոկեյ. Եվրալիգա. 1/2 եզրափակիչ
(01.25 Ֆուտբոլային տեսություն)
03.10 Գ/Ֆ «Ակզուս Քինգի ուղեւորությունը»

ՌՏՌ

9.00 Մուլտֆիլմ «Ոսկե այծյամը»
9.30 Ծառայում եմ հայրենիքին
10.00 Մուլտծրագիր
10.30 ՌՏՌ-ի փոստը
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.35 Ինչ ես գիտեմ
12.05 «Անշլագը» ներկայացնում է
12.30 «Քաղաքին»
13.00 Ռուսական լոտո
13.40 Մուլտֆիլմներ «Հեքիաթ հիմար մկնիկի մասին», «Ձկնորսն ու զաղը»
14.00 «Մի շաբաթ Սանտա Բարբարայում»
15.00 Լուրեր
15.30 Դասընթացություն
16.15 Խորհրդարանային ժամ
17.15 Հայինը, մայինը, ես մարզական ընտանիք եմ
18.00 Երկինությունները կենդանիների մասին
19.00 Ալեքսեյ Բատալովի հոբելյանական երեկոն
20.00 Հույժ գաղտնի
21.00 Հայելի
22.00 Գ/Ֆ «Մանուշ գողը»
23.25 Անդրեյ Պետրենկոյի հոբելյանական երեկոն
00.50 Կ-2-ը ներկայացնում է
01.45 Հերթապահ բաժանմունք

25 հունվար

Հ1

9.05 Հեռուստասերիալ «Ոսկե կիմոնոյով ռազմիկը (6-րդ սերիա)
10.00 Օրակարգ
10.35 Ծիծաղի տուն
11.35 Բոհեմ
12.10 Մարդը եւ բնությունը
12.40 Երաժշտական ծրագիր «Նոն-ստոպ»
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին
17.00 Հայլուր
17.20 Մանկական ծրագիր
17.40 Մուլտֆիլմներ «Հաքը», «Որսորդները», «Դասամիջոց N 4»
18.15 Ֆուտբոլ-98
19.00 Ռուբիկոն
19.30 Առողջություն
20.00 Հայլուր
20.30 1 լուր
20.45 Հեռուստակրպակ
20.50 Հեռուստասերիալ «Խուզարկու Նեշ Բրիջեսը»
21.40 Հին շերտ
22.15 Կրկնվող ֆիլմերի էկրան. «Նեապոլը մի լիռնատերերի քաղաք»
23.45 Մուլտֆիլմ մեծահասակների համար «Քարե դար»
24.00 Հայլուր

Հ2

09.00 Տոմար
10.30 Գ/Ֆ «Վերջին ժամը»
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.45 Հեռարձակում վարում է Աննա Իսրայելյանը. ՀՀ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանի մասնակցությամբ
20.35 Հեմայիկ
20.55 Մուլտ սենյակ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Հրապարակ
22.15 Միքի Ռուրկը. «Փախփուշը» ֆիլմում (18-ից բարձր)
(23.30 Սուրհանդակ)
00.25 Քաղաք
00.35 Գիշերային կինոսրահ. Սանդրա Բալոքը «Մինչ դու քնած էիր» ֆիլմում
02.15 Սուրհանդակ

ՕՌՏ

7.00 Հեռուստաալիք «Բարի լույս»
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Սինդբադի նոր արկածները»
16.55 Աստղային ժամ
17.35 Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
19.00 Նորություններ
19.15 Ազգ. գվարդիայի կենդանիները
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Երկուշաբթի. Վ. Պոզների «Դիմակով մարդը» հաղորդումը
20.50 Սերիալ «Մամոնտներում երգողները»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.50 Սերիալ «Երազներ ուսացողները»
23.45 Հայացք
24.30 Օրվա նորություններ
24.45 Գ/Ֆ «Ֆիլադելֆիայի պատմություն»

ՌՏՌ

8.00, 10.30, 10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.50 Աղջամներ փոստով
11.00 «Սանտա Բարբարա»
11.45 Երաժշտություն, երաժշտություն...
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.05 Լուրեր
12.35 Սերիալ «Պետերբուրգյան գաղտնիքներ»
13.30 Հայելի
14.30 Խաղերը բազմոցի վրա
14.55 Անշարժ գույքի խանութ
15.30 Սերիալ «Մոխակի աղջատանը»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Մուլտծրագիր
17.30 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.35 Աշտարակ
19.00 Համակարգիչ
19.20 Գ/Ֆ «Երկար ճանապարհի ավազաչյունում» (3-րդ սերիա)
20.30 Հերթապահ բաժանմունք
20.40 Մի իրադարձության պատմություն
21.40 Սանտամասներ
21.50 Մեր առաջին հայացքից
22.25 Կինոյի ժամ. Գ/Ֆ «Այլեր»
23.55 Սերիալ «Լոս Անջելեսի տարը»
00.50 Հերթապահ բաժանմունք
01.35 Ավտոմոտոսպորտ. ձմեռային օղակ

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ INTERNET ՑԱՆՑՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ՝ http://spyur.acc.am, http://www.arminco.com/spyur •ԱՄՆ-ում՝ http://armscape.com/spyur •ԱՎՍՏՐԱԼԻԱՅՈՒՄ՝ http://armscape.nareg.com.au/spyur

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 081. Տպաքանակը՝ 4000. Ստորագրված է տպագրության՝ 22. 01. 1999. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@